

ŽENA IN DOM

NOVEMBER 1935 * LETO VI.

Na- predek naše industrije

Ce govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti izpregovciti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorijskega kava, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetnim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila s stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano „**Kolinsko cikorijo**“, „**Redilno kavo**“ s srcem, „**Figovo primes**“ itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Tvrdka **Adela Besednik** Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

priporoča svojo bogato zalogo pariških in dunajskih korzetov (steznikov) v najnovejših fazonah

V zalogi so vedno stezniki od najcenejših do najfinejših vrst. Prav tako tudi grudnjaki (nestrčki). Velika zaloga različnih gumastih nogavic za krčne žile.

Pomeri se lahko v trgovini, kjer se tudi strokovnjaško svetuje

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/II

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME IN GOSPODJE!

FRATE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA

**VELIKA IZBIRA
ZADNJE
NOVOSTI**

SOLIDNE CENE!

DR. OETKER JEVI
PREPARATI

ČASU PRIMERNO

je, da kupite blago za obleke, plašče, za jesenska in zimska oblačila ter manufakturo sploh pri trdki

Novak-Ljubljana

Kongresni trg 15, pri nunski cerkvi

Dobro blago / Ogromna izbira / Najnižje cene

Zvoni...

Pri tujcih, ki stopijo s kakršnimkoli izgovorom v naše stanovanje, moramo biti prav previdni. Časih se utegne skrivati pod lažno krinko, da prihaja iz plinarne, elektrarne, davkarije, policije ali drugod, kakšen nepridiprav, ki si hoče pridobiti vstop v naše stanovanje. Če nanese priložnost — zaupljiva gospodinja pusti neznanca za trenutek samega — bo skoraj gotovo kakšna reč izginila.

Gospodinja naj zato od vsakogar, ki pride s kakršnimkoli nalogom, pa ga ne pozna, zahteva pooblastilo ali legitimacijo. Šele potem naj mu dovoli, da stopi v stanovanje. Kdor ne prihaja z zadržljivimi nameni, bo to opreznost razumel in se zaradi nje ne bo razburjal. Saj je največja napaka gospodinj to, da ne zahtevajo legitimacije, ker se pač boje zamere. Zeleti pa bi bilo seveda treba tudi to, da bi plinarne, elektrarne in uradi pošiljali k istim strankam zmeraj iste svoje ljudi. Potem bi bila gospodinja lahko brez skrbi.

Krznen ovratnik

Je seveda tudi letos važen sestavni del zimskega plašča, in to zaradi to-

plate in elegantnega videza. Šal-ovratnik, ki se spušča globoko navzdol, boža obraz tistega, ki ga nosi.

Poleg šala-ovratnika, ki se največ nosi, vidimo tu in tam tudi fazono kravate. Pri plaščih v bogatejši izvedbi so obrobljeni tudi rokavi, večinoma izpod lakta, s krznom.

Največkrat uporabljamo sledeča krzna: perzijanec, klokan dolge dlake (Valabby), skunks in tjulenj. V izlozbah firme Tivar lahko vidite vse tukaj opisane plašče. Še bolje pa storite, če greste v prodajalno in pomerite plašče pred ogledalom, da vidite, kako dobro Vam pristoji Tivarjev zimski plašč!

Kdor oddaja sobo, naj ne pusti ogledovalca nikoli samega. To zlasti tedaj, kadar prideta dva hkratu. Pogosto sta oba med seboj domenjena. Prvi se zaplete z gospodinj v pogovor, da obrne njeno pozornost drugam, drugi pa medtem sune, kar mu pride pod roko. Prošnja za kozarec vode ali kaj podobnega je pogosto izgovor, da lahko vlomilec svoj naklep neopaženo izvede. Ker take prošnje ne morete odreči, saj ne veste s kom imate opravka in nečete biti brez potrebe nevljudni, recite obiskovalcu, naj se potruži z vami, in ga odvedite v kuhinjo k vodi. Seveda naj gre pred vami. V splošnem je priporočljivo, da takrat, kadar oddajate sobo in ste prepričani, da bo prišlo več ljudi v vaše stanovanje, že prej zaklenete vsa vrata, predale in omare in spravite ključke. Pazite tudi, da ne bodo ležali dragoceni predmeti — denar, nakit in podobno — tako, da si jih lahko vsakdo prilasti. Časih napravi priložnost tatu! Tudi obleko spravite iz veže v sobo.

Previdnost je povsod potrebna, in le tisti ne bo nikoli utrpel škode, kdor bo zmerom oprezen.

Tudi danes še najvažnejše!

Mislite vedno na to, da je miło podłaga vsake nege kože. Slabo miło lahko vse pokvari. Samo tako miło, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

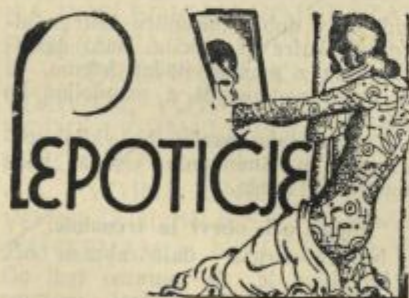
ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljene razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
lüksusno miło, ki si ga lahko privoščijo vsakdo. Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG miło snežnobele barve — omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

Nega deklet.

Na prvi pogled bi danes skoraj mislili, da so na svetu sama mlada dekleta.

Vendar pa je velika razlika med res mladimi dekletom in ženo dekliske vnanjosti.

Mlada dekleta so postala idealni tip. Nekoč so hotele biti vse 'odrasle', zdaj pa hočejo zbudati res odrasle videz prve mladosti.

Z moralčnega stališča res ni tragično, če se sedemnajstletna dekleta šminkajo. Pač pa je — neumno.

Kupljena rdečica ni nikoli tako učinkovita kakor prirojena.

Mlada dekleta naj se resno negujejo in naj se čim manj 'delajo'. Naj ne uporabljajo umetnih lepotnih pripomočkov, ker bodo imela za to še pozneje dovolj priložnosti. Seveda naj se poizkusi vsako dekle olepšati in zakriti majhne napake. Mirno si lahko da na obraz malce rdečkastega pudra, če je prebleda. Tudi ni

potrebno, da bi bile njene ustnice brezbarvne, toda ustnik naj uporabljajo tako, da se to ne bo videlo že na sto metrov daleč. Če si hoče, si lahko malo načrni obrvi in morda potemni trepalnice, čeprav to ni priporočljivo zaradi oči. Toda pretiravati ne sme nikjer. Poskusi naj poudariti svoj tip, izbrati pravo pričesko in najti svoj stil. Toda če je le mogoče, naj ne posnema po opičje kakšne znane filmske igralko...

Najvažnejša je nega kože. Tu ne moremo začeti nikoli dovolj zgodaj. Negovati jo moramo tako, da se ognemo raznim škodljivim posledicam. Grda polt je pri dekletih prav pogosta. Tu mora predpisati zdravnik pravo zdravljenje in njegovih navodil se je treba natanko držati. Samo kakšnih poizkusov ne delajte na svoji koži in nasvetov svojih prijateljic ne poslušajte! Vsaka koža potrebuje drugačnih nasvetov.

Paziti je treba, da se prav oblačite. Moda, ki zdaj vlada, je kakor nalašč, da se dekleta lahko oblečejo okusno in poceni. Čim preprostejši je kroj, čim skromnejši dodatki, tem bolj učinkovita je obleka. Samo preobložena ne sme biti. Preprostost je pol lepote! Le preprosta obleka deluje elegantno, druge so bolj primerne za pustni torek.

Dekleta tožijo pogosto o grdi polti. To je v zvezi z razvojem telesa in je torej do neke mere posledica pu-

bertetnih let, na katero težko vplivamo.

In vendar!

Ne zanemarjajte nege telesa in si ne mislite: »Saj ne bo nič zaleгло!« Nasprotno. Pomislite samo, kako trpi samozavest občutljivega mladega dekleta, če se zaveda, da ima grdo kožo, pomislite, kako bi utegnila biti prav v teh letih ta samozavest odločilna za vse življenje. Zato je s psihološko zdravstvenega stališča važno, da se dekle neguje in da posveti čim več pozornosti nečistosti svoje kože. Dve reči je treba upoštevati: 1. Nega kože prepreči nastajanje mozoljev. 2. Slaba polt se s smotrno nego lahko zelo popravi.

Umivanje obraza z vodo in milom priporočamo samo pri hujših primerih. Kadar ni nič hudega, je dovolj nežnejše čiščenje kože s kremo in vinskim cvetom za obraz. Vnete ogree in majhne gnojne pike je treba odstraniti, toda če le mogoče, pri zdravniku!

Napravite si za pravilo: Stran prste od mozoljev. Če ste še tako spretni, ne bo nič zaleгло. Še dolge tedne boste imeli na obrazu rdečo liso. Za negovanje slabe polti pri mlademu dekletu je določen zdravnik, in za to negovanje je treba dosti ljubezni, potrpljenja in skrbnosti pri zdravniku in bolniku.

Nikoli ne pozabite negovati tudi kože na glavi, če imate grdo kožo na glavi je treba vsak dan drgniti z lasno vodo.

Dober spanec je enak dobremu zdravju

Nervoznost, nemir in nespečnost ter zaradi tega utrujeno telo in ohlapen duh... to so nevarnosti tega časa. Varujte srce in živce, izogibajte se nervoznosti, nespečnosti in srčnih težav. Pijte zajamčeno kofeina prosto kavo Hag. Globok in okrepljen spanec je dandanes bolj ko kdaj pogoj zdravju in zmožnosti za delo.

10 ur spanja lahko ne zadošča,
8 ur pa zadošča popolnoma.

PO KOFEINU

Krivina spalne globine se giblje samo zelo malo in zelo nestalno v razmerju do ločilne krivulje med bdečim (belo) in spečim (črno) stanjem.

PO KAVI HAG

Globok, zdrav spanec se prične že v prvi polovici ure ter poteka vso noč nepretrgoma in mirno.

Kava Hag je pristna kava najfinjše kakovosti. Nič ji ni dodano, le škodljivi kofein ji je odvzet. Sladokusci hvalijo sijajni okus in močno armo kave Hag in njeni stalni uživalci cenijo njeno ugodno učinkovanje na prebavo.

Izkušeni strokovnjaki pravi-
jo kavo Hag
v najpopol-
nejših apa-
ratih poleg
največnj-
še čistote

Sveže praže-
na kava Hag
se dobi vsa-
ki boljši trgo-
vini z živili v
higien. origin.
zsvitkih po
1,5 in 110 kg

KOFEINA PROSTA KAVA HAG

Pristna neškodljiva zrnata kava

Mlada dekleta rado zebe. Rdečih in modrikastih lis na nogah ne prištevamo k lepoti. Tudi tu moramo gledati, da jih bomo že naprej preprečili. Jeseni in pozimi nosite volnene nogavice ali pa vsaj volnene spodnje nogavice. Tudi toplo volneno spodnje perilo je priporočljivo. Rdeče roke je treba vsak dan masirati in kopati izmenoma v topli in mrzli vodi. Imeti je treba tople rokavice. Staromodne volnene zapestnice delajo časih pri rdečih rokah čudeže! Ponoči pa namažite roke s kremo, ki vsebuje ichthyol.

Nekaj o pudru in šminki.

Dandanes že mnogo žena uporablja puder in šminko. Ne samo iz ko-
ketnosti toda časih je potrebno, da se popudramo in malo našminkamo. Po nekaterih boleznih ostane polt nekaj časa rumena in nečista. Take nedostatke prikrijemo s pudrom in šminko. Nekatere ženske pa imajo mastno polt, ki se zmerom sveti, kar je zelo neokusno. Edini pripomoček je, da se napudra.

Pri izbori pudra mora biti vsaka ženska zelo previdna. Zdad, ko se bližamo zimi, postaja naša polt spet bolj bela, zato moramo tudi izbrati puder bele ali pa lahno rožnate barve, medtem ko smo v poletnih mesecih uporabljali samo puder barve »ocre soleil«. Preden se napudraš, moraš očistiti obraz vse nesnage. Še

bolje je, da obraz najprej namažeš z dnevno kremo, bolj ali manj mastno, kakor zahteva tvoja polt, in se šele nato napudraš. Za pudranje uporablja kosmiče vate, in kakor hitro je kosmič umazan ali masten, ga zamenjaj z novim. Nikoli se ne pudraš, kadar je obraz poten, ne da bi ga prej dobro umila, ker drugače zamašiš znojnice. Zamašene znojnice pa povzročajo mozolje in ogrce.

Še bolj previdna pa bodi pri šmin-
kanju. Nikdar ne smeš naložiti na obraz debele plasti šminke, da je obraz podoben maski. Šminkanje ima namen, da podčrta naravne le-
pote, ne pa da napravi obraz nena-
raven. Uporabljaš rajši premalo šminke kakor pa preveč! Zlasti ne nalagaj na lica preveč rdečila. Pri šminkanju lic pazi, da rdečilo pravi-
lno razdeliš na licih tako, da se iz-
gublja pri ušesih, ker dobiš drugače na licih samo okrogle rdeče lise, ki so že od daleč vidne.

Preden ležeš zvečer k počitku, od-
strani skrbno z obraza vso šminko in puder. Vsak večer namaži lica z lanolinom ali pa z vazelino. Dobra je tudi neslana svinjska mast. S kosmiči vate otiraj obraz toliko časa, da odstraniš vso nesnago. Nato umij obraz z mlačno vodo in s toaletnim milom ter ga dobro posuši. Mastno polt očisti še posebej s kolinsko vo-
do, s čistim spiritom ali pa z očiš-
čenim bencinom. Za ta namen je

tudi prav dobra mešanica čistega al-
kohola, kafe in salicila. Nato nama-
ži obraz z mastno nočno kremo, ki jo časih nadomestiš z mandeljinovim oljem.

Ce boš tako pazila, bo vkljub pu-
dranju in šminkanju ostala koža mehka in sveža.

Nega oči, obrvi in trepalnic.

Največ izraza dajo obrazu oči. Razumljivo je, da moramo tudi oči skrbno negovati. Zjutraj moramo umiti oči v mlačni vodi ali pa vsaj v vodi, ki ima sobno temperaturo, za-
kak popolnoma mrzla voda ni dobra. Oči ne smemo nikdar preveč utru-
diti. Med napornim delom morajo oči večkrat počivati. Utrujene oči umivamo s toplo kamelično zavre-
lico vneta oči pa vsak večer s toplim kameličnim čajem.

Lepe trepalnice in obrvi dajo očem poseben čar. Če so obrvi preredke in presvetle, jih moramo vsak večer skrtačiti in namaziti z vazelino. Če delamo to dosledno nekaj mesecev, bodo potemnele in se zgostile. Tudi trepalnice moramo skrtačiti zjutraj in zvečer po pet minut.

Ce hočeš dobiti goste trepalnice, namoči krtačko v tole mešanico: 5 g alkohola, 6 g ricinovega olja in 5 g kininove tinkture. S tem maži tre-
palnice tako, da jih krtačiš od ko-
rena proti koncu trepalnic. Pazi, da tinktura ne pride v oči!

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 11 NOVEMBER 1935 LETO VI.

DRAGE NAROCNICE IN BRALKE

DAN MIRU, KI GA PRAZNUJEJO VSI NARODI NA SVETU DNE 11. NOVEMBRA, PRAZNUJEMO LETOS Z ŽALOSTNIM SRCEM. DESET IN DESET TISOČ ABESINSKIH IN ITALIJANSKIH MATER TREPETA ZA ŽIVLJENJE SVOJIH SINOV, DESET IN DESET TISOČ ŽENA JOČE ZA SVOJIMI MOŽMI... IN NIHČE NE VE, KOLIKO MATER IN KOLIKO ŽENA BO SE TREPETALO ZA ŽIVLJENJE SVOJIH DRAGIH...

MINILO JE KOMAJ SEDEMNAJST LET, KAR SE JE KONČALO VELIKO, SVETOVNO KLANJE. SADOVI ŠTIRILETNE VOJNE SO BILI: DESET MILIJONOV MRTVIH, DVAJSET MILIJONOV RANJENIH, DEVET MILIJONOV SIROT, DVANAJST MILIJONOV BREZDOMCEV, TRI MILIJONE SLEPCEV... PODROBNA STATISTIKA VAM BI VEDELA POVEDATI SE STRAŠNO VELIKO ŠTEVILO PORUŠENIH IN RAZDEJANIH MEST, STRAŠNO ŠTEVILO VDOV IN STRAŠNO ŠTEVILO POHABLJENCEV, KI SO OSTALI ZA VSE ŽIVLJENJE NESPOSOBNI ZA VSAKRSNO DELO. A V SEDEMNAJSTIH LETIH SO NEKATERI LJUDJE POZABILI VSE TE STRAHOTE...

VSE JUGOSLOVANSKE MATERE ČUTIJO DANES Z ITALIJANSKIMI IN Z ABESINSKIMI MATERAMI. TU NI RAZLIKE V NARODNOSTI — VSE TE ŽENE VEŽE ISTA LJUBEZEN DO SVOJIH OTROK IN ISTA SKRIB ZA SVOJE MOŽE! NAŠA ŽENSKA DRUŠTVA VNETO DELAJO NA TEM, DA BI USTANOVILO DRUŠTVO PROTI VOJNI IN FAŠIZMU. ISKRENO JIM ŽELIMO, DA BI JIM TO ČIMPREJ USPELO IN DA BI USPEŠNO DELOVALI NA TEM POLJU. DA RODI VSAKA VOJNA SAMO ZLO, TO VEDO POSEBNO ŽENE IN MATERE. ŠE DANDANES TRPIMO NA POSLEDICAH VOJNE, ZAKAJ TUDI SEDANJA GOSPODARSKA KRIZA JE SAMO NUJNA POSLEDICA SVETOVNEGA KLANJA.

DRŽAVNIKI, KI ZAGOVARJAJO VOJNO, NAJ POVEDO SVOJE PREPRIČANJE VOJNIM VDOVAM, VOJNIM SIROTAM, VOJNIM SLEPCEM IN VOJNIM INVALIDOM V OBRAZ! ČE BODO LE IMELI POGUM ZAGOVARJATI VOJNO V VSEJ SVOJI STRAHOTI VPRIČO TEH NESREČNIKOV...

VOJNA UNIČUJE KULTURO IN CIVILIZACIJO. V IMENU MATER, KI SO V SVETOVNI VOJNI IZGUBILE SVOJE SINOVE, V IMENU OTROK, KI SO V VOJNI IZGUBILI OČETE IN DOM, ZAHTEVAMO: NIKOLI VEČ VOJNE!

UREDNIŠTVO.

*Matere, vzgajajte
otroke za mir!*

Zdaj, ko se je po svetu spet razpaslo sovražstvo, ko hočejo razni narodi nadvladati druge, ko spet rož-

ljajo z orožjem, je bolj ko kdaj treba napeti vse moči, da ohranimo mir. Niso še zaceljene rane zadnje vojne, pa se spet navdušujejo za osvajanje novih dežel in se prerekajo narodi med seboj, kateri je več vreden, kateri ima več pravice, da vlada drugemu.

Zato je treba mladino vzgajati tako, da bo znala ceniti mir in da se ne bo navduševala za vojno.

Majhnega otroka ne moremo še vzgajati proti vojni, ker ne ve, kaj je to. Pač pa ga moramo naučiti, da bo videl v vsakem človeku brata, da bo ljubil sosede in svojo okolico, da ne bo nikomur storil nič takega, kar neče, da bi drugi storili njemu. V

otrokovi navzočnosti naj nihče ne pripoveduje napetih vojnih zgodb, zakaj otrok si bo vse po svoje in napak razlagal. Tudi ne kupujte otrokom igračk, ki spominjajo na vojno: svinčenih vojakov, pušk, sabelj, topov, oklopnih avtomobilov, tankov itd., zakaj vse te reči navdušujejo otroka za vojno. Otroku itak že sama po sebi zelo ugaja vojaška uniforma, sablja, zlati našitki in podobno, skoraj vsak deček se zaradi teh reči navdušuje za vojaštvo, zato ni treba, da bi to navdušenje še mi pospeševali. Otrok čuti, da je slaboten, da ničesar ne more, da ga odrasli ne upoštevajo, zato se hoče izkazati v igri, in največje veselje pomeni zanj, če »po-

Abesinska bolniška strežnica

bije», »postrell« in »poseka« dosti »sovražnikov«. Ti »sovražniki« so včasih drugi otroci, stoli, drevesa, cvetlice, psi, mačke, žabe in druge take reči. Pri takih igrah se privadi otrok krutosti, zato naj mati take igre prepove, saj imamo dovolj drugih.

Prava vzgoja za mir pa se prične šele takrat, ko začne otrok hoditi v šolo in se nauči brati. Mati naj pazi, kakšne knjige bere otrok, in če ga zaloti, da bere knjigo, ki opisuje vojno, naj mu razloži, koliko gorja prizadene vojna. Pouk v naših šolah je še vedno tako urejen, da se premalo propagira mir in ljubezen med narodi. Naša mladina se v šolah še vedno navdušuje za vojno, še vedno se uči zgodovine tako, kakor bi bile vojne vir dobrega in slavni vojskovodje odreševalci človeštva. O vojnah in vojskovodjah se mora otrok učiti dolge strani, o velikih kiparjih, slikarjih, pesnikih, glasbenikih, modrijanih in izumiteljih pa tako malo sliši. In vendar so bile ideje raznih filozofov in tehnični izumi tisto, kar je izpreminjalo svet.

Če naše šole premalo napravijo za mir, mora to izpopolniti dom. Starši naj otroka pouče, da ima vsak narod svoje velike izumitelje, umetnike in modrijane, da se torej ni mogoče prerekat, kateri narod je več vreden,

zakaj vsak ima svoje vrednote. Vsi smo med seboj bratje in ena velika družina, vsi lahko mirno živimo na svetu. O priliki naj starši prečitajo otrokom statistiko,* koliko škode je napravila vojna, koliko ljudi je bilo ubitih, koliko je bilo pohabljenih, koliko domov je bilo porušenih, koliko pokrajin je bilo opustošenih. Mladina naj čita antimilitaristične knjige in naj se vpiše v organizacije, ki pospešujejo ljubezen med narodi.** Bolj ko otrok dorašča, več prilike se nudi staršem, da dokažejo otroku, kakšno strašno zlo je vojna.

Mnogi bodo oporekali, češ, mladina naj se vzgaja v patriotičnem duhu. Tudi mi smo za to, mladina mora ljubiti svojo domovino in lepoto materinščine, navdušuje naj se ob delih naših velikih mož, toda obenem naj prizna tudi drugim narodom, kar imajo velikega in lepega. Kdor ljubi domovino, mora sovražiti vojno, ker vojna uničuje lepoto, blaginjo in srečo države. Vzgoja naše mladine mora biti taka, da bo svoj narod ljubila, druge narode pa spoštovala.

(A. B.)

* Poglej lansko novembrsko številko »Žene in doma«.

** Skavti itd.

V Abesiniji se je medtem vojna že vnela. Vsak dan bo pomorjenih na tisoče ljudi. Vsak dan bo toliko in toliko mater izgubilo svoje sinove, žene može, otroci očeta. In kdo bo imel koristi od tega?

Abesinski vojak

Strahote vojne

ojna napravi iz človeka zverino. Vojna rodi okrutnost. Vojna posurovi mladino. Vse to je vedel ves svet pred sedemnajstimi leti, a zdaj jih je že mnogo, ki so pozabili te resnice. Naj omenimo samo nekaj strahot, ki so se zgodile za svetovne vojne.

Ko so avstrijski in madžarski polki vdrl v Srbijo, se je glasilo rezervatno povelje avstrijske armade:

»Avstrijski polk, ki stopi na srbska tla, naj bo kakor težak železni val in naj ne prizanese ne moškemu, ne ženski, ne otroku!«

Pozneje so pripovedovali očividci, da so se nekateri vojaki natanko ravnali po tem povelju. Videli so mrtve starčke, ustreljene in razmesarjene ženske, pohabljenе, oskrunjene in pobite otroke. Da, neki očividec je celo pripovedoval, da je videl, kako je neki madžarski vojak razparal noseči ženski trebuh...

Na fronti pri Verdunu je bitka trajala noč in dan brez prestanka. Saniteta zato ni mogla delovati. Težko ranjeni vojaki so stekali, vpili in prosili pomoči, a saniteta ni mogla do njih. Tisoči in tisoči so izkrvaveli, ker ni bilo blizu zdravniške pomoči...

Ko je svetovna vojna že dve leti razsajala, je jelo na vseh sanitetnih stanicah primanjkovati mamilnih sredstev. Amputirali so noge in roke brez vsakršne narkoze in zaradi preobilice dela z nerazkuženimi instrumenti...

Bolgarka Anastazija Pavlova pripoveduje: »Ko so naši možje odšli v vojno, so grški vojaki pričeli pošiljevati žene. Trije vojaki so zaporedoma storili silo devetletni deklici, ki je v velikih mukah izkrvavela...«

Pri Šabcu v Srbiji so našli strahovito pohabljenе vojake: enemu so bile iztaknjene oči in nadomeščene z gumbi od uniforme. Drugi je imel razparan trebuh. Tretji je imel porezana ušesa in bajonet zataknjen v usta...

Lobnikar je videl v Doberdobu mladega vojaka, ki mu je granata odtrgala obe nogi. Kričal je kakor iz uma, se uprl na roki in se pomikal dalje, da bi prišel do sanitete. Oči je imel zalite s krvjo, a preden mu je mogel kdo pomagati, je izdihnil...

Berite knjige, ki opisujejo vojne strahote: »Julij 14 — sinovom v svarilo«, spisal Emil Ludwig (izdala založba »Evalit«); »Pohod v zmedo«, spisal Jožef Hofbauer (izdala založba »Evalit«); »Ogenj«, spisal Barbusse Henri; »Vojna in mir«, spisal Lev Tolstoj, itd.

Ona spi...

V jesenskem cvetju,
s svečami obdano
ležišče zadnje Njeno je,
visoko tja pod strop postlano ...
Mrtvaško tiho, mirno vse,
saj: Ona spi...

Gorijo bele, vitke sveče,
bolestno plamen jim trepeče ...
Vse krog in krog miruje,
saj: Ona spi...

Oči zaprte ... prsi dih Ji ne dviguje,
kjer sklenjene počivajo prebele Ji roke ...
in ustna Njena — nema
kot veli cvet — molče,
saj: Ona spi... za večno spi.

Ne sliši več, kako lahkotno
se duri v sobo zdaj odpro,
ne vidi več, kako tihotno
se bliža Ji nekdo,
saj: Ona spi...

Kar Nje življenje je življenju dalo:
Njen otrok sem prihaja, glej!
Na stol povzpne postavlo malo,
poboža drago lice Njej,
ki tu leži vsa mrzla, blede ...
Zagrenjena Jo hčerka gleda,
a Ona spi...

In dete govori:
»Odnegli bodo Te,
so rekli mi ljudje,
o mama, mama!

Bo res se smelo to zgoditi,
da sama bom ostala, sama?«
Ona spi...

In detece ihti:
»Vstani, mama! Mama, vstani!
Odpri očki! Ustni zgani!«
Ona spi...

Na lice blede nagne lice se cvetoče,
poljubi mrzla ustna vroče ...
in solza čista kane iz očesa
na zdaj zaprta, modra prej nebesa
dobre, zlate Mame mile ...
A... Ona spi...

In najsi reke solz bi lile
in najsi kliče dete dan in noč,
zaman je vse ljubezni moč,
izčrpane so žitja sile ...
Ona — spi...

za večno spi...

Dobra prijatelja

Toselijeva serenada

Ali poznate Toseljevo serenado?

To je skladba, polna miline, sladkosti in sentimentalnega občutja. Kakor vroče prošnje so tisti zvoki, kakor nedopovedljivo hrepenenje se prelivajo glasovi njene melodije in tožijo za nečim lepim, izgubljenim.

In vedno, kadar poslušam otožno skladbo, se spomnim nanj, na prijatelja Vasilija. Bil je visokošolec, obiskoval je medicinsko fakulteto na naši univerzi.

Vsa njegova pojava je razodevala človeka izredno čustvene narave; v čudovito belem obrazu so žarele temne, globoke oči kakor dvoje nerazrešljivih skrivnosti.

Vasilij je bil doma doli iz stare Srbije, v bližini bolgarske meje. Sanjavost bolgarske duše se je družila v njem z živahno veselostjo južnega Srba.

Ko sva se spoznala, je bil še čvrst, nobenega znaka bolezni ni bilo opaziti na njem. Pač — v njegovih globokih očeh se je utrinjalo kakor daljna bolest in včasih je med pogovorom prav nalahno zakašljajal.

Ko pa se je jeseni vrnil s počitnic, je bil ves izpremenjen. Njegova lica so bila rožno porbarvana, oči so se zdele še za spoznanje globlje in tisti sumljivi kašelj se je od dne do dne jačal.

Nekega dne me je Vasilij presenetil z novico, da namerava oditi — na Golnik.

»Zdravnik mi je svetoval,« se je zamišljeno ozrl vame. »Počitek in svež zrak mi je potreben. Sicer pa ni nič hudega...«

Poznal sem mu na obrazu, da sam ne verjame zadnjim besedam.

In kakor bi bil uganil moje misli in se bal, da jih ne izrečem, je brž veselo pripomnil:

»Pridi z Marico v 'Kotiček', da se poslovimo.« Gospodična Marica je bila moja sošolka. »Kotiček« pa smo imenovali prostor pri mizi ob oknu v prijazni sobici gostilne, kamor smo včasih zahajali. Tam je bil tudi klavir in gospodična Marica, ki je bila izvrstna pianistka, je ob takih prilikah zaigrala nanj.

Vasilij je bil ves navdušen za glasbo. Čudovito so vplivale nanj skladbe, ki so polne sanjavega čara, hrepenenja in opojnosti. In gospodična Marica je igrala po večini le take, plesni komadi so prišli le redko na vrsto.

Tiho se je pletla vez simpatij med Vasilijem in Marico. Toda Vasilij ni z nobeno besedo razodel njej svojih čustev, ampak je zaupal

meni, da Marico ljubi in naj bi torej jaz postal nekak posrednik med njim in njo.

Ljubila sta drug drugega, o tem sem se šestokrat prepričal, toda ta ljubezen je bila brez besed, govorile so samo oči in neka nevidna nit je družila njiju duši. Nemara bi ju čas pripeljal še bliže, toda usoda je hotela, da je vsa ta ljubezen ostala le pesem lepih, neizpolnenih sanj.

Vasilij je napisal Marici v album tele besede:

Kada gore pogledaš, draga,
ah, hteo bih, da budu tada
nebo mnogozvezdno hiljadih očiju,
te da se Tebe nenasitno nagledam...

Tisti večer smo bili sami v posebni sobi gostilne. Na mizi v našem »Kotičku« je stala vaza s poznimi jesenskimi cvetovi.

Zunaj je bil pust jesenski večer; pršilo je. Izpod kostanjev na gostilniškem vrtu so v presledkih padale kaplje; skozi napol priprto okno je bilo slišati kakor enakomeren takt žalostne pesmi.

Vasilij je bil izredno dobre volje. Celo pil je več kakor po navadi, to se pravi, da je izpil nekaj kozarcev vina namesto svoje običajne čaše malinovca.

Gospodična Marica je sedela pri klavirju. Njene bele roke, vse deviške kakor roke svetnice, so lahkotno begale po tipkah. Zdaj vesele, zdaj otožne melodije so drhte le po sobi, oživljale tihoto večera in trkale na najini duši.

Predvsem na dušo Vasilijevo.

Med pogovorom se je večkrat zamislil in zastrl predse.

»Teško mi bo, dolgčas, tam gori«, je zašepe-tal in zatisnil oči. Mislil je pri tem na Golnik.

»Korajžo, Vasa«, sem ga potolažil. »Nič še ni zamujeno, okrepiš se tam, ozdraviš...«

Rekel sem to, ker je včasih tolažilna beseda več vredna kakor najdražecenejše zdravilo. Vendar sem čutil, da se te besede ne bodo nikoli izpolnile.

»Ne verjamem,« je odgovoril Vasilij in lahno zakašljajal. Nenadno mu je zažarel obraz, sklonil se je preko mize proti klavirju, kjer je gospodična Marica pravkar doigrala neko Schubertovo pesem.

»Gospodična Marica, moje pa še niste zaigrali«, se je nasmehnil in s pogledom, polnim topline, obvisel na njenem nalahno zardelem obrazu.

»Zdaj jo bom.« je odvrnila Marica s prav tako toplim, božajočim pogledom.

Kratek premor.

Nato so zapeli prvi akordi Toselijeve serenade. Hrepeneče so tožili, vabili, plakali in drhteli v tišino sobe.

Vasilij se je naslonil ob mizo in se sanjavo zazrl predse.

Tudi jaz sem se zamislil, obrnjen proti klavirju.

Čez kratek čas sem od strani opazil, kako je Vasilijeva roka segla v žep in se spet prav počasi motala iz njega. Med njegovimi prsti se je pojavila majhna steklenička — z mrtvaško glavo.

Čutil sem, da mi je izginila kri z lic od presenečenja. Vendar sem se delal, kakor da nič ne vidim.

Vasilij je krčevito stiskal stekleničko med prsti. Približal jo je svojemu kozarcu z vinom, jo nagnil čez rob in zvrnil vsebino v kozarec. V naslednjem trenutku je prijel kozarec in ga s tresočo roko dvignil k ustnicam.

Planil sem in ga zgrabil za roko.

»Za Boga, Vasa, kaj pa delaš!«

Kozarec z vinom mu je zdrknil iz rok, steklenička se je strkljala po mizi.

Nikoli ne bom pozabil tistega pogleda, ki me je tedaj zadel iz Vasilijevih oči. Brezmejno začudenje in očitane obenem je bilo v njem, kakor bi hotel reči: »Čemu me motiš? Mar nisem sam gospodar svojega življenja?«

Gospodična Marica je s presekanim akordom prenehala igrati. Zaprla je klavir, se sunkoma okrenila in se približala mizi.

»Kaj pa se je zgodilo?« je vprašujoče pogledala mene.

»Nič posebnega, gospodična Marica,« sem ravnodušno pripomnil, segel po steklenički in jo spravil v žep.

»Vasa, kaj vam je?« se je Marica sklonila k Vasiliju, ki se je bil naslonil na mizo in si zagrebel obraz v dlani. Mehko ga je pobožala po laseh.

»Menda vas ni Toselijeva serenada tako pretresla?«

Vasilij je zgrabil njeno roko, jo obsul s poljubi, in videl sem, kako so nanjo kapljale solze.

Tiho smo se razšli tisti večer. Marici tudi pozneje nisem nikoli povedal, da si je Vasilij v svoji duševni razdvojenosti hotel s strupom končati življenje, ki mu ni dalo sreče, temveč samo razočaranje, bolezen...

V prvem pomladnem mesecu sem dobil od Vasilija pismo z Golnika.

»... Ležim ob oknu, opazujem zahod solнца. Kako lepo! Temnordeče so obrobljeni oblaki. Večeri se. Zvezde se vžigajo. Gledam zvezde na nebu in se spomnim nekih oči... Nehote mi usta zašepetajo pesem:

Kad večernje sonce tiho zalazi
i blede mesec nebom zaplovi,
otvori prozor, Marice moja,
hoču da zletim na nedra tvoja...

Povej Marici, da včasih strahovito trpim; po cele ure se mučim, da bi v prividu zagledal njo, njene oči, njene ustne, njene lase; toda prazno, brezplodno je moje sanjarjenje. A danes, nocoj je zažarela njena podoba pred menoj v vsej svoji lepoti, nežnosti, in jaz se topim v njenem žaru.

Mogoče v teh blaženih trenutkih tudi ona, Marica, misli name?

Včeraj sem poslušal ob zvočniku Toselijevo serenado...

Tu je bilo pismo prekinjeno.

Bržkone čez več dni, preden je Vasilij pismo odposlal, je pripisal še tole:

»Tako lepo je življenje, a jaz umiram...«

Črke so bile krivuljčaste, poznalo se jim je, da jih je napisala tresoča se roka.

In potem dolgo nisem več slišal o Vasiliju. Tudi pisal mi ni več.

Na jesen, ob času, ko so začeli listi na drevesih rumeneti, pa sem prejel kratko poročilo iz Kumanova.

Vasilijeva mati mi je poročala, da je njen sin pred nekaj dnevi umrl doma za jetiko.

RVA BOLEČINA

Silvija je bila mlada sirota, ki je dobila zavetje pri mornarjih. Odtlej je živela na širokih, rjavu, rdečo in zeleno prepletkanih ladjah, ki jih vlečejo konji z bregov po ozkih kanalih. Zadaž imajo te ladje ob jamboru belo kabino z okni in na pisani lesenih terasi se vrste lončki geranij.

Po nasipu tekačo pobalini za ladjami. Možak pri krmilu ima prekrižane roke in obrača z močjo svojega boka dolg drog, ki se konča z lesenim četverkotnikom. Vonj po katranu uhaža z ladj, kadar pa so natovorjena na njih jabolka, diši po vsej okolici. Časih se napolni trebuh ladje s premogom, in takrat so otroci, ki skačejo po krovu, podobni majhnim dimnikarjem. Tako se počasi pomikajo po neizmerni mreži prekopov od Rouena do Cetea. Tujo deželo gledajo in brez naglice. Letni časi minevajo. Odhod pod črnim, golim drevjem. Med potjo pa vzklije mlado zelenje pod rumeno svetlobo, v varljivem lesku pomladnega solnca. Tudi ljudje se izpremenijo. Na severu so njih lasje svetlejši kakor njihova koža. Kakor med rumeni kodri padajo v vetru na lica in gostilne ob bregu imajo kadilnice. Na jugu pa stoje kmetije in skozi njihova vrata stopajo temnolasi ljudje s slonovinasto kožo. Tudi nebo se sveti zmeraj v drugačni luči. Počasi drse ladje proti novi deželi. Ob belih milnih kamnih, ob mestih, kjer se katedrale ogledujejo v vodi. Višnjeva je Loara in njen pesek zlat. Težak je zrak v Tourraini od vonja po akaciji. Čudežni večeri tonejo in opojno lega umirajoča svetloba na valove.

Časih srečanje. Ladje se srečajo. Že tri mesece se ljudje niso videli. Nekoč blede, noseča žena sedi pri svojem otroku in mu z nasmeškom podaja prsi. Pozdravi zvane sem in tja. Na kopnem pokanje z bičem. Konji potegnajo in vsakdo gre svojo pot.

Silvijo so imeli mornarji zelo radi. Bila je ljubka in krotka. Vesela. Imela je tako lepo višnjeve oči, da takšnih še v pesmih ne znajo več opevati. Gojila je cvetice in njena zasluga je bila, da so se vrtnice-plezalkle ovijale okoli kabine njene ladje. Stala je med zeleno-belimi vrati kakor na pragu cvetočega gradiča, šivala je in hitela dalje proti jugu kakor beli oblaki nad njo. Za njo pa so ostajala drevesa in hiše, kakor bi jih bil nekdo polagal iz zaboja igrač. V vsej mladosti je gledala Silvija tako, kako se je bližalo življenje in se potem spet v mehkem miru odmikalo. In tako vseh ji je bilo to izpreminjajoče se življenje, da si ni nikoli želela drugačnega.

Nekoč — v petnajstem letu je bila takrat — je obstala ladja v lepi pokrajini pred zaprto zatvornico. Na bregu je bil gostilniški vrt, ves poln razgrajajočih veseljakov. Ljudje iz Pariza, lepe ženske, fantje s kolesi. V nekem kotu sta sedela dva moška. Eden majhen, s črnimi lasmi, drugi pa svetlih las, velik in lepo rasel. Njegov pogled je obstal na Silviji in dejal je tovarišu:

»Kakšna lepa slika! Kako ljubek je ta otrok z žalostnimi očmi!«

»Kaj ko bi napravil majhno skico?« je menil drugi. »Ladja se bo mudila tu najmanj dve uri.«

Malo nato je sedel svetlolasi mož na bregu in vročično slikal. Med vrati svoje hišice, ki so jo obdajale geranije, je stala Silvija negibno pod slikarjevim ne navadnim pogledom, ki jo je kar zebe. Ko se je dan že nagnil, je odložil slikar paleta.

»Ai bi radi videli?« je zaklical Silviji z brega.

Vsa zmedena se je opazovala. Videla je samo sebe, da stoji kakor svetnica med rdečim cvetjem in belim lesom. Malo neba, malo vode je drhtelo okoli njene podobe.

»Lepo se ti je posrečilo,« je dejal temnolasi tovariš.

Slikar je zamišljeno pogledal sliko, potem pa je uprl svoj resni pogled v Silvijo, da je vzdrltela:

»Da,« je pridružno pritrdil, »zdi se mi, da se je res.«

»Ona ne bo nikoli dobila tako lepe slike, niti od fotografa,« se je nasmešnil temnolasi tovariš. »Moje strovinu si naslikal, fant! Kadar pridemo spet sem,« je zaklical Silviji, »bo napravil tudi sliko za tebe, če bova spet sedela na vrtu.«

»Ali ste s svojimi starši na ladji?« je vprašal slikar. »Ne,« je povedala Silvija, »nimam staršev. Prijatelji mojega očeta so. On je pa umrl.«

Slikar jo je pogledal:

»Ali se še kdaj vrnete?«

»Seveda, jeseni, ko se bomo peljali nazaj v Rouen.« Zmračilo se je. Verige na zatvornici so zarožljale. Sol svetik je obil reko. Bližal se je čas odhoda.

»Večerjat pojdi, Silvija!« je zaklical eden izmed mornarjev. Slikar mu je pomignil, naj stopi k njemu. Zelo v zadregi in smrtno blede je bila Silvija, kajti opazila je, da je stisnil slikar mornarju denar v roke. Potem se je obrnil k njej:

»Hvala, gospodična,« ji je rekel, »gospodična Pomlad... kako vam je prav za prav ime, gospodična Geranija?...«

»Silvija, gospod.«

»Še enkrat najlepša hvala in do svidenja, Silvija.«

Zdaj je bila ladja že pripravljena za odhod. Plašno jo je pozdravil mesec visoko nad topoli. Biči vlačilcev so pokali skozi višnjevkasto ozračje. Ladja se je odmaknila in onstran kolena, ki ga je napravil prekop, se je pokazala nova pokrajina.

Odtlej pa se je Silviji zdelo, da ne hite več drevesa in vasi tako mimo nje, kajti zaboj z igračami je dobil zanjo nov pomen. In zmeraj se ji je zdelo, kakor bi iskala mirne zalive v valovih. In ko so bili na jugu, ni opazila ne solnca ne palm ne rož, ki so se opletale ob belih zidovih, ker so sanje zazibale njeno dušo. Ljubila je samo deževne dneve, ki so bili sivi kakor tiste nepozabljene oči. Toda njene oči so postale še bolj žalostne, kakor bi se lesketale iz njih hkratu z ljubeznijo tudi otožnost.

Izpraševali so se, kaj se ji je primerilo. Ona pa tega ni opazila. Če je ladijski pes planil k njej in lajal, ga je odrinila stran, in če je z njo kdo govoril, mu je komaj odgovarjala. Nekaj je prišlo v njeno malo dušo. Nekaj neznanega. In to jo je bolelo.

Prišla je rumena jesen. Silvija je bledele. Počasi so se spet peljali po prekopu navzgor. Šteli so samo še zatvornice, nič več dni. Dosti več ljudi so srečavali kakor poleti. Z dežele je prinašal veter vonj po sadju, ki se je mešal z vonjem po gozdovih.

Pogostejše so prihajale nevihte, temneje je žarela luč. In zdelo se je, da pričakuje vse s Silvijo vred nečesa novega. Potem so naposled obstali pred zatvornico, kjer je v marcu slikal svetlolasi umetnik dekle na ladji. Zagledali so vso porjavelo pokrajino, ki jih je takrat gledala v mehkem zelenju. Tega trenutka je čakala Silvija s tihim upanjem. Zdaj je bilo ob isti uri že skoraj mrčno. Vrt se je kopal v luči oranžnih in višnjevih lampionov, smeh se je slišal in kozarci so žvenketali.

Silvija se ni upala stopiti na dvizni most, da bi šla na kopno.

Pri neki mizi je zagledala svetlolasega slikarja. Sedel je z damo v rožastem klobuku. Njegov temnolasi tovariš je sedel njemu nasproti in objemal okoli pasu neznanu žensko. Z njenega širokega klobukovega krajca je v vetru irfotala zelena tenčica. Vsi so peli in točkli z žlicami po kozarcih. Voda nad zatvornico je šumela.

Dve uri je sedela Silvija pri venečih geranijah in gledala srečo, ki si jo je bila podzavestno želela. Sedela je v senci in z vrta je nihče ni mogel videti. Iznemada pa je vstala ženska z rožastim klobukom. Glasno prekanje se je čulo. Slikar je bil videti ves zmeden. Njegov sivi pogled se je izgubil v meglah, za katerimi se je skrivala Silvija. Potem se je užaljena dama pomirila. Svetlolasi slikar jo je poljubil in iznova so zapeli.

Ko so konji na bregu spet potegnili ladjo, da bo odplula svojo pot, je mesečina obilila prekop in bregove. Pošastno blede so polzela drevesa in hišice iz zaboja igrač mimo Silvije.

(B. R.)

Prebrisani Američan

Neki dan je rekla moja žena:

— Pod nami so se vselili v stanovanje novi najemniki.

— Kakšni ljudje pa so?

— No, nič posebnega. Ona je debela, on pa čisto navaden človek.

— Imajo klavir?

— Imajo.

— Gramofon?

— Tudi.

— Torej bodi tako ljubezniva in položi v mojo sočo dvojne preproge, pa reci služkinji, naj jim ob priliki omeni, da poznamo vse paragrafe, ki se tičejo najrazličnejšega hrupa, skoraj na pamet.

*

Novi najemniki me ne motijo preveč. Igrajo simpatija na klavir, da bi vedel, da so si ga lahko kupili; njih gramofon je pa kakor bi bil ohripel. Gospa je res precej debela, sicer pa nič napačna. Mož je veletrgovec in prihaja po navadi pozno domov. Takrat se največkrat prepirata. Toda to se godi prav za prav po vseh družinah.

Neko noč se mi je pa pripetilo nekaj nenavadnega. Zgodaj sem legel, kakor je to že moja navada, in zaspal. Nenadoma me je prebudilo nekakšno trkanje.

Skočil sem iz postelje in odprl vrata. Pred vrati ni bilo nikogar. Tedaj se je iznova zaslišalo trkanje, nekdo je trkal pod menoj na strop. Pričelo me je zanimati in v tem hipu sem sledil svojemu instinktu in odgovoril s trkanjem na tla. Kar sem zaslišal čisto razločno ženski glas:

— Lepo vas prosim, pridite za trenutek k meni.

Stal sem sredi sobe napol oblečen, kakor je to vedno, če skoči človek ravno iz postelje. Ves trd sem se jel urno oblačiti. V stanovanju je bilo vse tiho in moja družina je spala. Ko sem bil oblečen, sem iznova zaslišal trkanje, in ko sem na enak način odgovoril, je rekel glas pod menoj:

— Ali pridete?

— Takoj — sem odvrnil, stekel na hodnik in šel po stopnicah navzdol...

Dama, ki mi je trkala, me je pričakovala pri vratih. Nobene besede nisva izpregovorila, ko sva stopila v stanovanje.

V sobi, ki je bila tik pod mojo, je gorela električna svetilka. Opazil sem, da je gospa še oblečena in da tudi še ni bila v postelji. Prosila me je, naj sedem. Ko sem to storil, sem ji rekel:

— Priznati moram, da se mi kaj takšnega še ni primerilo. Kako vam lahko pomagam, gospa?

— Prosim, ostanite pri meni, dokler se ne vrne moj mož; tako me je strah samote. To je tako grozno dolgo, vsako noč moram sama sedeti doma in čakati, čakati...

Rekel sem ji, da ima njen mož gotovo važne opravke, ki mu branijo, da ne more priti o pravem času domov, in da se to tudi meni včasih pripeti.

— Poznam te važne opravke — je odvrnila gospa. — Tu so, prosim, časniki, lahko igrate tudi kvarte, če vam je drago, ali si pa nalijte likerja.

— Gospa — sem ji dejal — najrajši bi šel nazaj v posteljo, ob tej uri sem navajen spati. Če hočem biti iskren, ni bilo ravno lepo, da ste me zbudili. Spat pojdem.

— Gospod, vendar ne boste pustili ženske opolnoči same!

— Žal da moram, ker drugače ne morem, zakaj moja žena je zdaj tudi sama.

— Že res, toda ona zdaj spi.

— Mislim, da spi.

Zdaj se je začelo previdno in tiho odklepanje, kakor to dela skoraj vsak oženjen mož, kadar se vrača kesno ponoči domov. Nekaj trenutkov je trajalo, preden je odložil klobuk in sukno, nato se je prikazal na pragu. Oči je imel priprte, ker ga je slepila luč, in globoko se je oddihoval, ker je pravkar prišel v drugo nadstropje. Njegova rdečelasa glava in ves obraz sta razodevala veliko začudenje.

Nazadnje je izpregovoril:

— Julija, kaj pa dela ta gospod tukaj opolnoči?

— Takoj vam pojasnim — sem se oglasil jaz.

— Z vami se nimam kaj pomeniti — je odvrnil trgovec in pri tem trdno prijel za podboj vrat — naj odgovori moja žena!

— Veš, Gustav — je rekla Julija — čakala sem te štiri ure. Čutila sem se tako osamljena in bila sem tako vznemirjena, da se ti ni kaj pripetilo, in tedaj sem, ne da bi se zavedala, potrkala na strop in prosila tega gospoda, naj pride k meni. Nisem mogla še dalje ostati sama. Pravkar sem mu hotela ponuditi kozarček likerja, pa si prišel ti.

Gustav je stopil v sobo in rekel:

— Ti... ponujaš... tujim... ljudem... liker... ko... mene... ni doma?

*

— Pustite me, prosim, da grem spat, tako truden sem — sem juna dejal.

— Prosim — je rekel Gustav z glasom, v katerem ni bilo niti trohice vljudnosti, katere smo vajeni pri gostitelju.

Izginil sem domov, zlezel v posteljo, toda iz stanovanja pod seboj nisem zaslišal niti glasu. Povsod je bilo vse tiho in mirno.

Kakšna bistrumna in premetena ženica je to, sem si mislil, ki zna prisiliti moža, da bo hodil o pravem času domov. To bo zdaj kreposten mož. Prav gotovo. In pri tem sem še sam pomagal. Na žalost sem bil kaj klavirni družabnik.

Nato sem zaspal.

Gustav je hodil dolgo ob času domov. Slišal sem, kako se pogovarjata in šalita, preden ležeta. Srečna sta, sem si mislil sam pri sebi, in to je tvoja zasluga.

Toda neko noč, okoli treh zjutraj, me je spet nekaj prebudilo. Sedel sem v postelji. Spet je nekdo trkal na strop. Tudi jaz sem potrkal in prisluhnil.

Trenutek nato sem zaslišal Julijin glas.

— Prosim vas, pridite spet k meni!

Legel sem na tla in odgovoril:

— Ne morem, ker sem si izvil nogo. Pridite rajši vi k meni!

Nekaj trenutkov je bilo tiho, nato je Julija zaklicala:

— Že grem!

Takoj sem prižgal električno svetilko, se oblekel, šel tiho na hodnik in ji odprl, da je vstopila.

— Bolj potihem — sem jo opozoril — moja žena spi.

V sobi sva sedla drug nasproti drugemu kakor takrat pri njej.

— Ali je šel nocoj spet zdoma? — sem jo vprašal.

— Da, spet je začel. Mora dobiti za spomin.

— Gospa Julija — sem rekel — povedati vam hočem prav kratko zgodbo. Upam, da bom končal, preden se vrne vaš mož in preden se zbudi moja žena. Moram vam ta dogodek povedati, da se bova popolnoma razumela. Poslušajte torej! V Ameriki so obtožili nekega moža zaradi nezvestobe do žene. Dokazi so bili tehtni, in porotniki, ki so morali soditi tega moža — bili so sami oženjeni moški — so se hoteli pravkar umakniti k posvetovanju. Tedaj je prosil obtoženec, da bi smel vsakemu izmed njih nekaj povedati, češ da je to važno za presojo vse zadeve. Predsednik je ugodil njegovi prošnji, in obtoženi mož je pošepetal vsakemu porotniku nekaj na uho.

— Kaj jim je zašepetal ta lump? — je vprašala Julija, ki je poslušala dogodek z velikim zanimanjem.

— Zdaj — sem rekel — vam tega ne izdam, vašemu možu bom to povedal, ravno ga slišim, kako gre po stopnicah.

Julija je nehote vstala in se bližala vratom.

— Izvolite — sem ji dejal — mu pojdeva nasproti. Vzel sem jo izpod roke in jo vedel proti stopnicam.

Močna svetilka je brlela, in na pragu je stal Gustav s klobukom na tilniku, s ključem od stanovanja v roki. Ves začuden je pogledal svojo ženo, ki se je opirala ob ograjo.

— Zdaj, gospa Julija — sem prišel — lahko zveste, kaj je zašepetal tisti Američan porotnikom na uho:

»Mi oženjeni, izkušajmo vsi z združenimi močmi vleči za isto vrv!« — To je tista skrivnost! Lahko noč!

*

Drugi dan sem srečal Gustava na ulici. Prijazno se je smehljal in me prav prijateljsko pozdravil... Nekdaj avguri — zdaj oženjeni možje.

Sicer pa je bila Julija za moj okus preveč debela.

Norveška lepota

Plesalka Rut Vavpotičeva

Radi se je spominjamo! Drobnega dekletca v baletu naše povojne opere. V tistem čudovitem baletnem zboru, kakršnega ni poznala naša opera ne prej, ne pozneje. Polakova, Nikitina, danes plesalka svetovnega slovesa, Vlček, Wisniakova, Bežkova, Hladkova, Svobodova — pa tisto drobno dekletce, Vavpotičeva Rutčka. Nekaj uspešnih samostojnih plesnih večerov v Ljubljani, Celju, Mariboru — in že jo srečamo šestnajstletno dekle v Parizu — kot gojenko Gončarove v gledališču Chatelet. Nekaj let študija pri Gončarovih, pozneje *Preobraženski*. Še za časa študija žanje prve latorike v tujini na prireditvah našega poslaništva v Parizu. »*L'Intransigeant*«, »*Les Annales*« prinašajo njene prve slike. Kot prima balerina se odpravi z ruskim baletnim zborom *Korabok* na dolgo turnejo po vsi Španiji. V madridski operi ji osebno čestita kralj Alfonz XIII. Tudi španski listi prinašajo njeno sliko, zna-

meniti risar Fortunati objavlja celo serijo študij njenih plesov. Kljub blestečim uspehom pa se po enoletni turneji zaradi nesoglasij v vodstvu družba razide in Vavpotičeva se vrne v Pariz, to pot pa v okrilje in šolo znamenite koreografinje Bronislave Nižinske, sestre slavnega Nižinskega. Šolanje, zatem pa turneje po vsi Franciji, Italiji, Belgiji in ponovno zopet v Španiji. V tem času se seznani z enim najslavnejših francoskih slikarjev Andréom Derainom, ki jo slika. Po Nižinski pride v stik tudi z drugimi predstavniki ruske ter francoske umetnostne in teatarske elite. Aleksander Benois, Chacall, Ravel, Milhaud, Stravinsky, Šaljapin, Rubinsteinova! Že po nekaj uspešnih turnejah z Nižinsko stopi v ensemble slavne *Ide Rubinsteinove*. Z Rubinsteinovo pleše pod taktirko Stravinskega in Ravela na velikih opernih odrih, tako v veliki operi v Parizu, kjer kreira Vavpotičeva ob soigri z Rubinsteinovo naslovno vlogo Auricovega baleta *Alcyne*, v Coventgardenu v Londonu, v milanski Skali, v veliki operi v Neapolju, na kraljevskih operah v Bruslju, Madridu in v državni operi na Dunaju. Gotovo je ni Slovenke, ki bi bila plesala na toliko svetovnih odrih kakor Vavpotičeva Rut. Pozneje se je pridružila ensemblesu ruske opere v Parizu, ki je pod vodstvom Šaljapina prirejala nekaj let zapored operne in baletne sezone, izprva v teatru Champs-Élysées, pozneje v Operi Comique in končno v Châteletu. To so bili časi, ko je ruska pariška opera po sijaju svojih prireditelj zasenčila — po izjavah najpomembnejših francoskih kritikov — celo »*Veliko Opero*«.

Kmalu pa je vsesplošna kriza posegla tudi v pariško teatsko življenje. Likvidacije celih podjetij, odpusti, redukcije, pritisk na inozemce. Razšle so se tudi velike ruske družine in se atomizirale v manjše skupine. Posamezniki pa so se reševali tudi v filmske ateljeje. Tako je

prišla tudi Vavpotičeva do filma. Pleše v Janningsovem filmu »*Avanture kralja Pau-seola*«, v Možukinovi »*Tisoč in drugi noči*«, nato pa se pridruži manjši ruski baletni trupli, ki gostuje s krasnimi uspehi po vsi Franciji in v Alžiru. Šaljapin jo ponovno angažira. Pet gre v Neapolj v Karlovo opero, kamor vzame s seboj poleg Vavpotičeve tudi slavnega plesalca Vojzidkovskega iz slavnega Djagilevega baleta, da prevzameta koreografijo in glavni plesni vlogi v »*Knezu Igorju*« (znamenite polonijeske plese). Triumf v Neapolju je nepopisn in Vavpotičevi je ponudeno mesto koreografke — žal pa jo že veže pogodba z nanovo formirano plesno skupino Epsteinovih (naslednico angleško-ruskega baleta Ane Pavlovne), s katero odide na ponovno turnejo po Franciji, Belgiji in Italiji, kjer jo srečamo že tretjič v Neapolju, od tod pa gre njena pot preko Palerma v Tunis, Constantine in Alži, iz Alžira v Marseille, odkoder nam pošilja plesalka svojo najnovejšo sliko, ki jo tu objavljamo. Nedavna plesna potovanja veljajo zopet južni Franciji, in plesalka nas pozdravlja iz Bordeauxa, Arca-chona, Montpellierja, Juan les Pinsa, Cannesa, Nizze. Zdaj je zopet v Parizu, kjer že pripravlja Rubinsteinova s svojimi znamenitimi koreografi Fokinom, Mjasinom in Joossom najnovejše balcne skladbe Milhaudove, Honneggerjeve in Ravelove — avantgardistične senzacije bodoče pariške sezone.

Imamo tu prav doma Lidijo Wissiakovo, Meto Vidmarjevo, Katjo Delakovo, v tujini Rut Vavpotičevo, oba Mlakarja — kdaj jih zagledamo na našem domačem odru? Vsa čast in priznanje Golovinu, Smrkoljevi, toda nekaj takih gostovanj bi le osvežilo milje, prineslo novega duha, novih kritičnih meril, pa tudi veselo plapolajočega ognja v ugašajoči plamen navdušenja našega občinstva za plesno umetnost. K.

Žena, varčnost in skopost

Gospa Kloo.

Gospa Kloo pripoveduje.

Varčnost, pretirana varčnost, je bolezen minilega stoletja. Zdaj je že skoraj povsem izginila, vendar jo še tu in tam nahajamo.

Toda nikar nas napak ne razumite! Praktična in varčna žena ni nikdar slaba in nič ji ne moremo očitati. O njej tudi ne bomo govorili. Pač pa vam bomo pokazali nekaj pretirano praktičnih in varčnih žena, žena, ki

so zaradi svoje prevelike varčnosti že skopuške in bolne.

Za pretirano varčnostjo bolehalo najbolj nemške žene. Njim je ta pretirana varčnost že prirojena. Tudi naše žene so varčne, vendar pa niso skopuške.

Upravičeno boste vprašali: »Zakaj je pretirana varčnost bolezen? Zakaj pravite, da je pretirano varčna žena slaba, in to zdaj, ko moramo biti zaradi gospodarske krize in težkih gmotnih razmer vse bolj ali manj praktične in varčne?»

Odgovoriti vam moramo: vse, kar je pretirano, je slabo, to je že stara reč in ne bomo razpravljali o tem. Prav tako je tudi z varčnostjo. A da vas prepričamo, vam povemo nekaj resničnih primerov iz vsakdanjega življenja. Ti primeri vas bodo bolj prepričali kakor cele strani praznih besed.

Gospod Črne je dober in skrben mož, toda njegova žena je pretirano praktična in varčna. Mož jo ima vzlic temu rad in hitro pozabi prepire, ki se ponavljajo vsak dan zaradi pretirane praktičnosti njegove žene. Neki dan je šel gospod Črne po ulici. V izloži modne trgovine je zagledal nežno rožnato kombinežo. Zelo všeč mu je bila. Takoj je pomislil, kako lepo bi se prilegala ta nežna, mehka svila njegovi ženi. Nekaj časa je stal pred izložbo, potem je pa odločno nameril korake v trgovino in kupil nežno rožnato kombinežo. Ves vesel se je odpravil domov in v duhu gledal ženo, kako vesela bo darila. Pri obedu se je ves razigran smejal in šalil. In potem je rekel ženi:

»Ker si tako dobra, poglej, kaj imam v žepu dežnega plašča!«

Žena je bila radovedna. Vstala je in pogledala v možev žep. Gospod

Črne se je dobrodušno smehljaj. Medtem je žena hitela z nervoznimi prsti razvijati omot. In zdajci je vzkliknila:

»Oh, Vilko, kako si lahkomišeln! Kako moreš razmetavati denar za tak luksuz! Res ne vem, kaj naj rečem. Jaz bi kupila to stvar veliko ceneje in razen tega bi bilo bolj trpežno. Oh, kako si nepraktičen!«

Mož jo je izprva izkušal pomiriti, naposled je pa skomignil z rameni in utihnil. Grenkoba ga je obšla.

Nihče se ne bo smel čuditi, če si bo gospod Črne danes ali jutri izbral prijateljico, ki bo znala bolj hvaležno in bolj ljubeznivo sprejemati njegovo pozornost.

Gospa Dolenčeva je prav tako pretirano varčna. Prazne škatle od vžigalic in stare, že rabljene vžigalice in zchotrebe shranjuje. Vse to uporablja, kadar zakuri, in si s tem prihrani treske. Tudi mož mora prinesiti vsako uporabljeno vžgalico in vsako prazno škatlico domov.

Neki dan se je vrnil gospod Dolenec dobre volje iz službe. Veselil se je dobrega obeda in počitka, mimo tega mu je povedal danes šef prav posrečeno smešnico, ki jo je hotel takoj povedati svoji ženi. Toda komaj je vstopil, ga je že žena vprašala:

»Ali si prinesel škatlico od vžigalic? Zjutraj si imel samo še tri vžigalice, in te si gotovo že porabil!«

»Da, res je, vse tri sem pokuril.« je odgovoril gospod Dolenec in začel pretipavati svoje žepe. »Kam sem le del škatlice? Najbrže sem jo pozabil v pisarni!«

»Ti zmerom vse pozabiš in nič ne

»Poglej, kaj imam v žepu dežnega plašča!«

»Zmerom vse pozabiš in niti malo ne znaš varčevati!«

»znaš varčevati! Neki dan boš še glavo po...«

»Prosim te, nikar se ne razburjaj! Toliko hrupa zaradi prazne škatlice vžigalnice!« je izkušal »grešnik« miriti svojo ženo.

»Seveda, zate nima škatlica nobene vrednosti! Ako bi ne bilo mene pri hiši, bi te že zdavnaj vrag vzel. Zmerom samo razmetavaš denar, nobene reči se ti ne zdi škoda, nič ne znaš varčevati. Medtem ko je meni vsake najmanjše reči škoda, odhajaš ti v pisarno z zobotrebce v ustih in ga, kamor je, zaženeš...«

Dobra volja, duhovita smešnica, ve-

selje do obeda in počitka — vse se je razblinilo v nič. In vse zaradi ene same prazne škatlice vžigalnice...

Pretirano varčna žena je tudi gospa Strženova. Kar vam bomo zdaj povedali, se vam bo morda zdelo smešno, vendar moramo pripomniti, da je resnično. Noben dan po obedu ne dovoli, da bi mož počival, zakaj oba pijeta rada črno kavo. Črna kava ni nič slabega. Toda gospa Strženova je tako varčna gospodinja, da se ji zdi potrat, ko bi po obedu skuhala črno kavo. Zato gresta z možem vsak dan po obedu k raznim znanecem, kjer

kuhajo črno kavo, in postrežejo seveda tudi njej in njenemu možu...

Mislamo, da zdaj ne dvomite več, da je pretirana varčnost res nekaj slabega in nepotrebega.

Koliko prepirov! Koliko nepotrebne jeze! In kakšen siromak je mož take skopulje! Nesmiselno je varčevati pri rečeh, ki nam v tridesetih letih ne morejo nakopičiti premoženja! In s porabljenimi vžigalicami, z zobotrebci in s praznimi škatlicami si ga res ne moremo.

Varčna žena je zlata vredna, a pretirano varčna žena utegne napraviti iz družinskega življenja pravi pek...

Premagaj bolečino!

Ni še dolgo, kar sem obiskala staro prijateljico naše družine, ženo, ki je že dolga leta vdova in ki živi čisto sama zase. Sedela je pri pisalni mizi svojega moža, — nič se ni na njej izpremenilo, kakor nekoč so ležali raztreseni, porumeneli papirji po njej — in gledala njegovo sliko, ki je visela na steni.

Nedvomno je dosti žena, za katere je življenje izgubilo s smrtjo ljubljenelega moža svoj najvišji smisel. Toda ne morejo se v brezdelju predati spominom, kajti resna vsakdanjost zahteva od njih svoj delež. Skrb za vsakdanji kruh je velika naloga, ki jim to onemogoča. In ne bi rekla, da je treba te žene najbolj pomilovati in imeti z njimi največ sočutja kajti prav občutek, da ne smejo ostati brez koristi na svetu, da morajo biti delavke v človeški družbi, jim lahko pomaga, da dobe spet duševno ravnovesje in novo izpodbudo za življenje. »Otroci me potrebujejo!« — ta misel stori iz mnogih vdov prave junakinje v življenjskem boju.

Pogosto slišimo, da je delo najboljše uteha za bolečino. To niso le prazne besede. Tisoči in tisoči so že na lastni koži občutili resničnost teh besed.

Nemogoče je dati pravila, kako naj

se človek vede v žalosti in kako naj svojo žalost kaže. Vsak človek je drugačen in vsak tudi svojo žalost drugače občuti. Neizmerno hud udarec za ženo je, če izgubi svojega življenjskega tovariša, toda ta udarec preneša vsaka žena drugače. Čim močnejša je v svoji vzdržnosti, čim večja je njena duševna moč, tem bolje se ji bo posrečilo prenašati življenje, ki je postalo zdaj zanjo borbenje, in ustrezati njegovim zahtevam.

To, kar občuti mati pri smrti ljubljenelega otroka, morejo vedeti pač samo tiste žene, ki so to same izkusile. Izgubiti otroka, cvetoče, mlado bitje, ki ga je mati ljubila in varovala od prvega diha, je morda najhujše, kar more mater doleteti. Neizmerno težko je najti tolažbo v taki bolečini. Prenašati je treba usodo, ki se ji ni bilo mogoče upreti. »Gospod je dal, Gospod je vzel« — blagor tistim, ki morejo v trdni veri dodati besede: »Njegovo ime naj bo hvaljeno!...«

Toda tiha vdanost v usodo, ki je ni mogoče zadržati, naj še ne pomeni mrtve nedelavnosti. Otroci bodo materi pozneje nedvomno hvaležni, če v svoji bolečini za izgubljenim bitjem ne bo pozabila njih, če bo njim posvetila tisto ljubezen in skrbnost, ki je bila namenjena umrlemu otroku.

Izguba staršev je za vsakogar strašen udarec. Če nas oče ali mati zapustita v visoki starosti po dela polnem življenju, se nam zdi, da je od-

šlo z njima del nas samih. Toda tragične usode v tem ne smemo videti, zlasti če jima je bila smrt odrešnica po hudem telesnem trpljenju. Res tragično pa je, če izgube otroci starše v nežnih letih in z njimi vodnike in dom. Takrat je sveta dolžnost vseh sorodnikov, da se za te otroke zavzamejo, da jim pomagajo v življenju, da jim starše nadomestijo. Zatrete morajo svojo lastno bolečino in postati dvakrat skrbni vzgojitelji teh sirot. Otroci brez staršev so potrebni dvojne ljubezni!

Čim bolj se staramo, tem več grobov se odpre ob naši življenjski poti, tem več je mrtvih, na katere mislimo z otožnostjo in bolečino. Toda smrt ni samo večno nerazrešljiva uganka, — smrt je tudi velika, tiha pomirjevalka. V njej pozabimo vse, kar nam pri rajnih pogosto ni bilo všeč in kar nas je motilo, da se jim nismo tako zelo približali, kakor bi se bili morda radi. Vsa nesoglasja in vse spore pozabimo in v nas ostanejo živi le še spomini na dobre lastnosti rajnega, to, kar smo v njem ljubili, kar nam lahko služi za vzor in zgled.

Zato naj nam bo spomin na umrle ljudi izpodbuda, da bomo živeli po njihovem vzoru in delali tako, da se to, kar so dobrega storili, ne bo izgubilo. Dan, ki je posvečen spominu mrtvih, bo tako tudi hkratu blagoslovljen, rodovitno dan za vse žive.

R. D.

Pariški dnevnik »Paris-Soir« je razpisal nagrado za najboljši ljubezenski roman. Nagrado, ki je znašala trideset tisoč frankov, je dobilo mlado dekle iz Dijona, Demzir Ciccoli, ki šteje šele 21 let. Roman se imenuje »Mož iz gozda sanj«. Tudi četrto nagrado je dobila ženska, go-

spodična Koniny-Sisos. Njeno delo »Kozica« je gledališki roman.

Na Japonskem so po precej burni debati sprejeli zakon, po katerem se praktično ukinja razlika med zakonskimi in nezakonskimi otroki.

O nezaposlenosti žena v raznih državah prinaša mesečnik »International Labour Review« iz Londona zanimivo statistiko. Po njej je v Avstriji med nezaposlenimi 26 odstotkov žensk, na Češkem 22 odstotkov, na Angleškem, v Združenih državah in Nemčiji pa po 16 odstotkov. Celotna statistika se nanaša na 34 držav. Iz nje se vidi, da je poprečno

ena šestina žensk med brezposelnimi.

V Kjobenhavnu je postala prva ženska voditeljica bolnišnice. Sigrda Holmova je začela študirati medicino leta 1915. in je bila zadnjih pet let pomožna zdravnica v bolnišnici v Oeresumdu. Pravkar so jo poklicali za voditeljico moderne bolnišnice, ki služi v prvi vrsti za zatiranje jetike v Kjobenhavnu.

Diplomacija je spet bogatejša za eno žensko. Madame Amelia Continho je bila namreč imenovana za portugalskega honorarnega konzula v Ženevi.

(Nadaljevanje.)

Naglo se je potuhnil, toda solicitorjev grdi pogled ni veljal njemu, ampak uri na steni, ki je kljub njegovemu obupno praznemu želodcu kazala šele deset minut pred peto.

Uradne ure pa se vlečejo vsak dan do šestih.

Hajna, Branko, Franc in Mirko so stali tisti večer na mestnem trgu. Franc bo namreč moral te dni odriniti k vojakom. Karli je bil tudi odrinil — brez slovesa.

»Da ta vrag nikomur ni zinil besede!« se je jezil Franc. »Vsaj meni bi bil lahko zaupal...«

Franc je bil razočaran. Klepetavi Karli, ki je nosil vse svoje životarjenje na dlani pred vsem svetom, se je mogel toliko brzdati, se tako zapreti vase celo pred svojim najboljšim prijateljem? Ali je bil ta Karli še njegov?

Franc si je hotel dopovedati, da ju ne veže prav nič več s tem človekom. Z ogorčenim zamahom ga je odrival od sebe, ker ga je bil ranil, ker ga je bil prevaril. Tak butec, tak bedak, taka baraba grda.

Ali ga je res popolnoma pozabil, ta Karli?

Hajna in Branko sta rezonirala nekaj o zapostavljeni mladini, Mirko se je dušal in govoril v Franca. »Boj frakariji! To bodi naše geslo!«

A Rajko Flerin se j spet izprehajal v mestnem parku z Gobeždarjevo Slavko. Imel je »šimi«-čevlje in glace-rokavice, in to je vzbujalo v njegovih bivših tovariših jezo, ki si je nadevala obliko hladnega prezira.

Počasi je prilezla luna izza Pohorja in osvetila šilasti cerkveni zvonik nad podgoriškimi strehami.

Teta Malči ni mogla zaspati. Pod odejo je sključila betežno telo in pritiskala lice na hladno platno blazine.

Sedaj se ni utegnila baviti z Anamarijo Kolenčevo in njeno izpremembo. Vso brigo ji je zajela misel na nečaka Karlija. Nesrečni Vobachi! V krvi jim je nesrečna sla, obup in beg pred samim seboj. Egon, najstarejši, in Karli, najmlajši. Egon mrtev, Karli kot potepuh in capin Bog ve kod.

Že trikrat se je bila teta Malči oblekla in spet slekla v tem tednu. Kaj bi hodila gori k Vobachu! Kaj bi dejal on, njen brat, in kaj bi poslušala njo, svakinjo, ki svojih lastnih otrok ne moreta ljubiti. Morda se jočeta in kesata, kakor sta se za Egonom,

a kaj je to, če si ne moreta pomagati. Leo in Franci sta zanju — a Egon in Karli, kako sta se mogla ta dva sploh zaroditi v tej familiji.

Rod Vobachov je rod poštenih, trdnih meščanov — odkod ti uporniki?

Ali pa? ... Kateri so potem pravi Vobachi. Ti ali oni? In jaz?

»No, no — hopsa...« Vsa Korenova gostilniška soba se je zazibala okrog njega v strmih, pokončnih vijugah, nikakor se ni mogel oprijeti ob steno, roke so mu zdrknile kakor ohlapne cunje, in gospod Vlado Majhen je lopnil po tleh.

»Vraga, ali ne prene-ne-sem več uši-ši-vih pet poličev? Jadno se je pobiral, pekla ga je bolečina na temenu, s katerim je bil padajoč zadet ob steno.

Koren ga je vzdigoval in ni razumel, kaj mrmra vinjeni gospod učitelj. Morda bi se še razjezil.

»K vragu ti, Koren, in tvoje vino, tvoje noro vino, Bog zna, kaj si mi dal piti... Ah, pojdite k vragu vsi skupaj... In vi, gospod Koren, ki me še pobrati ne morete, ste velik osel, da veste. Jaz pa — o jaz pa imam svojo šolo in kup dolgov. Moj ljubi, dragi Janko, ti moj prijatelj, pa »svatuješ« moje nekdanje dekle. Meni si kradel, mrha!

Jaz pa sem pijan, in to je res grdo, da pijem kakor krava in se valjam po tleh. Pa druge reči so še grše, stokrat grše — fuj! Pa le pojdite k vragu! On vas že čaka... moj ljubi Jaka!« je izkušal še popevati.

Težko ga je spravil mladi Koren po klancu navzdol.

V mali domači sobici je javnilo dekle in sklenilo roke, kakor bi hotelo moliti k Bogu: »Ajme — ah, ne, ne, Janko, to je greh — greh...«

Moški pa je odgovoril zelo obzirno in zelo, zelo ljubeznivo: »To ni greh, ljubica, to je ljubezen.«

In roke, sklenjene poprej k molitvi, so se razklenile v objem.

Spali so...

Otroci so spali in služkinje in starci in vsi, ki so sami s seboj.

Zadnji ponočjaki, kvartopirci in lumpi so bili že davno doma.

Drugi morda niso še vsi spali, morda so premišljali, se vdajali in jemali, mora ljubili, morda sovražili, se morda borili in morda je nekdo nekje umiral...

Morda je Pipuševa žena krčila k Bogu svoje žuljave roke v vroči, obupni prošnji...

Kaj je delal zdaj Lojze Leben? Najbrže je bil že davno odložil Marxov manifest in legel v zakonsko postelj.

In Berta Dolinarjeva? Ali je bila vrgla knjigo o Foersterjevih vzgojnih naukih po tleh in s solzami jeze in sramu v očeh hrepenela za Lojzetom?

Visoko nad Pohorjem je luna polzela preko neba in šiljasti podgoriški zvonik je vladajoče držal svojo dolgo senco na mestnih strehah.

V.

Starega Hovnika je zadela kap. Zjutraj so ga našli mrtvega na peči v izbi. Mati je težko zajokala, sin ni izpregovoril. Mrliča so počedili, oblekli in položili na mrtvaški oder. V kamro.

Drugi dan je prišel od svetega Martina Miha Bolker, ki je bil od gosposke določen in zaprisežen za mrliškega oglednika v podgoriški okolici. In ta dedec je trdil, da stari še ni mrtev, češ da je še gorak in mehak. Zato je bilo treba zdravniškega pregleda, in še tisti popoldan je prišel gori uradni zdravnik dr. Janko Povoden.

Stari Hovnik ni bil več niti gorak niti mehak, a v kamri je bilo vroče od velike krušne peči, ki so jo kurili v izbi.

Čutil se je pač mrliški duh, najboljši dokaz smrti.

»Ali boste pili mošt? V izbo bi stopili, jih prosim, gospod dohtar!« ga je poprosil Jože ob vratih. Pa pristavil: »Pa bi mi še hoteli povedati, koliko smo jim dolžni za mujo in pot!«

Mrli je bil videti umit in skrben človek. Janko je vstopil.

V izbi je dišalo po svežem pšeničnem kruhu. Pet velikih kolačev se je hladilo na klopih okrog peči. Za sedmino! Pri mizi sta sedela dva soseda, ki sta se umaknila v kot, ko sta zagledala prišleca.

Janko si je prav zaželel požirek pijače.

Kozarec, ki mu ga je bil prinesel Jože, je bil čist in okus sicer tako trpklega hruševca zelo rezen in svež. Tudi kos novopečenega kruha mu je slastno teknil.

Dedca v kotu se nista zganila, dasi ju Jože ni pridrževal. Radovedno sta čakala, kaj bo.

Janko je takoj opazil na polici knjige, Mohorjeve in še neke druge, »Umnega sadjarja« in »Čebelarja«, nad mizo pa »božji kot« s svetim Duhom v golobji podobi iz papirja in pratiko zvezdogledov, pritrjeno z vrvco na steno.

Jože ga je menda poznal. Prijazno sta se pomenila o vsem, kar je bilo treba, in Jože je še odšel iz sobe po denar. Menda ni bilo preveč pet kovačev, hiša je bila videti imovita.

V sobi je bilo po Jožetovem odhodu vse tiho. Janko je popil še kozarec mošta, potem pa se je obrnil k onima dvema. Menda bi ga le rada ogovorila, pa se nista upala ali pa nista vedela začeti. A on je hotel biti prijazen. »Dober je ta mošt!« je dejal.

»Hm,« je pritegnil sosed Matajec, »hm, dober je že. Rajnki ga je še pripravil, rad ga je pil.«

»Preveč rad!« je potrdil drugi. »Jože bo imel težko življenje.«

»Tako?« Janka sicer ni zanimalo, a hotel je biti vljuden s kmeti, z narodom. »Ali je zadolžen?«

»Hm,« je zategnil Matajec, a sosed ga je dregnil pod mizo.

Janko pa se je resno zagnal: »Ni čuda! Za kmeta je seveda danes ta dan težko. Prodajati mora poceni, kupovati drago. Davki, bremena, vse ga tišči, tu bi se morala zganiti država in pomagati!« Besede so kapljale v prazno. Janko je sam čutil, da ne naj-

de njegovo prazno govorjenje odmeva, in bilo mu je nerodno.

Kmeta sta molčala. Kaj bi jima pravil tak gospod! Sicer pa je bil rajnki Hovnik velik pijanček... a kako je danes ta dan s kmeti, tega gospod le ne more vedeti.

Jože je spremil doktorja čez travnik in doktor je hotel biti sočuten. »Ali vam je hudo za dobrim očetom?« ga je vprašal.

Ogorčenost se je zaiskrila v Jožetovem pogledu, a preden je še izpregovoril, je od strani poškilil na onega. A ta je bil resen župnik pri spovedi. Uporno je stisnil iz sebe: »Ne!«

Doktor ga je začuden premeril, potem pa je mahnil neodločno predse. On že ve, zakaj. In Jože je zapal. Kakor bi se hotel opravičevati.

»Glejte, vse bi nam napravil! Vem, da nam je naprtil neko vražjo sitnobo, a do sedaj še nisem mogel dognati, kaj. Večno je hodil okrog advokatov, se družil z ničvredneži in zapravljal in pil in čvekaj. Najrajši je čvekaj! Delal pa nič! Mati je že vsa bolna, mora toliko delati na stara leta, sam sem bil vedno v kovačiji, in Bog mi tega v greh ne šteje, da nisem žalosten. Jaz pač ne morem biti žalosten, da je umrl, Bog mu daj nebesa, a mi smo se ga rešili. Čemu naj bi zdaj zavijal oči in se delal žalostnega. Jočejo naj se mati za njim — Bog ve, čemu!«

Potem sta se ob križu nad klancem poslovila.

Doktor Povoden je šel po klancu navzdol in mislil na Jožeta. Jože je globoko veren človek, in ta, ki se ga je iznebil za vedno, je bil vendar njegov oče. Rešil se ga je. Saj njemu ni bil na poti. Saj mu zapoveduje božja zapoved, da mora spoštovati svojega roditelja. Dom je bil v nevarnosti. Oče ni spoštoval svetosti doma, z lahkim srcem ga je zabarantaval in spravil bi ga bil na kant, zato je bolje, da je odšel sam. Tako nekako je pač mislil Jože. Človek je minljiv, prej ali slej mora itak umreti — zemlja pa je večna in sveta za vse, ki jo zvesto ljubijo.

Ali bi se hotel tudi on koga na tak lep način iznebiti? Sušca morda? Ta človek mu greni življenje, stoječ pred njim kakor gora, ki je ni mogoče omajati. Človek, ki mu ne prideš do živega, ki te v svoji oholi samozavesti lahko prezira. Kako rad bi se mu bil približal s svojim priznanjem, morda celo s spoštovanjem, a on te kratkomalo odrine s prezirom, češ: Kaj je meni treba spoštovanja takih, kakršen si ti! In ti vendar čutiš, da ni vse tako, da se skriva pod tem težkim oklepom človek, samo človek, reven in omahljiv kakor ti. A ti si onemogel, ne zmoreš sam take maskerade, še manj pa, da bi razkrinkal onega vsaj za minuto. Da! Njega bi se rad iznebil, ker bi se z njim vred iznebil morda tudi sramotnega občutka lastne nedoraslosti.

Morda pa si kdo želi isto za njegovo, Povodno osebo. Morda Vladko Majhen! Ta še ni prebolel svojega poraza, in njegove oči, če zastrme v Povodna, so sovražne in polne vročih groženj.

(Dalje prihodnjič.)

STANA VINŠEK:

PUNČKA IZ CUNJ

Danes vam ne povem povesti, povem vam kar čisto preprosto, kako se napravi punčka iz cunj. Naslov sicer ni posebno lep (in tudi čisto po besedah ga ni treba jemati), punčka iz cunj pa je le čedna in bo gotovo napravila enako veselje pridni šivilji in mali obdarovanki.

Pa veste, kako sem se sama spravila nad to »umetnino«? Stara dninarica mi je potožila, da si njena mala vnukinja tako želi lutke, in ker so vse moje bivše punčke že davno v raju lutk, moj finančni minister pa v stalni krizi, sem sklenila: »Sama jo napravim!«

Moja mamica se je sicer temu mojemu sklepu hudomušno namuznila (taka je!), pa jaz sem to visokostno prezrla in takoj začela brskati po vseh omarah, tako da je na mizi kmalu ležal lep kup cunjic vseh barv, vseh vrst, vseh velikosti. Ko je zdaj mamica videla, da postaja stvar resna, si ni mogla kaj, da bi mi ne pomagala (taka je!), in mi je prinesla nekaj parov kratkih moških nogavic, takih, ki niso imele pet in prstov več iz prvotne tkanine, ampak iz neštetih krpanih »vzorcev«, češ da bo to najboljše za lutkin trup.

Tako sem tudi precej uvidela, čeprav imam dosti trdo glavo (pa prosim, ne pravite tega dalje), in takoj odrezala nogavico pod peto ter kar brez vzorca izrezala trup (slika 1*), ki sem ga potem najprej na notranji, nato na zunanji strani z močnim sukancem trdno sešila. Potlej sem iz zgornjega gladkega dela izrezala glavo, vrat in rami (slika 2), iz ostankov pa roki (slika 3).

Zdaj, ko je bilo najbolj pusto delo končano, sem nagačila trup z navadno vato in ob prsi prišila nagačeni ročici tako, da sem ju pritrčila na platnen trak, ki je kakor obroč obkrožal prsi in hrbet. Nato sem nagačila glavico in jo obenem malo izoblikovala in potem rami prišila na trup. Punčka je bila tako rekoč narejena in mamica mi je priznala, da sem jo kar imenitno naredila. Saj pravim!

No, in pričel se je veseli del! Na glavico sem narahlo narisala obrazek (slika 4) in ga izšila. Rdeča lička je čisto dobro markirala v spirali všita tenka nit. Laske sem naredila črne, in sicer zato, ker drugačne volne nisem imela pri roki. Prečo sem napravila tako, da sem potegnila s svinčnikom preko glavice črto in ob njej prav nagosto prišila nit, ne da bi jo bila vrezala (slika 5), ker se mi je zdelo to najbolj pripravno in ker so bili lasje tako videti kodrasti. Seveda je bilo potreba vsak las posebej našiti, sicer bi bila punčka v dveh dneh plešasta! No, zdaj, ko je imela frizuro, jo je pohvalil celo brat Tone!

Nogavičke je dobila iz mojih penzioniranih nogavic, čevljičke pa iz prstov stare usnjene rokavice. Potem sem jo oblekla — kako, tega vam pa res ne povem, to znate gotovo bolj ko jaz. Pa čisto čedno sem tudi jaz opravila svojo malo (ali ni res?), tako da jo je še očka pohvalil! To sem zavihala nos, skoraj tako kakor punčka (glej fotografijo, upam, da mi jo ga. urednica priobči!).

Ko je bila punčka narejena, sem se spomnila slovenskega pregovora, da »pridna gospodinja za pero čez plot skoči«. Sicer nisem pridna in tudi gospodinja nisem in tudi za pero bi ne skočila čez plot, pa sem le pobrala vse, prav vse ostanke in krpice in jih trdno sešila v elastični konec nogavice. Tega sem potem krepko obšila s pisanimi krpicami v obliki meloninih zarez, in žogica je bila narejena! Sicer res ni poskakovala bogve kako visoko, zato pa je bila tembolj pisana. In za dveletno punčko ni glavno dragocena igrača, ampak trpežna in taka, s katero se ne more raniti, ali ni res?

Da pa je bila mala punčka male punčke in žogice vesela, mi boste menda verjele, čeprav sem ta slovesni trenutek pozabila fotografirati. In to mi je res žal, zakaj to fotografijo bi mi ga. urednica gotovo priobčila!

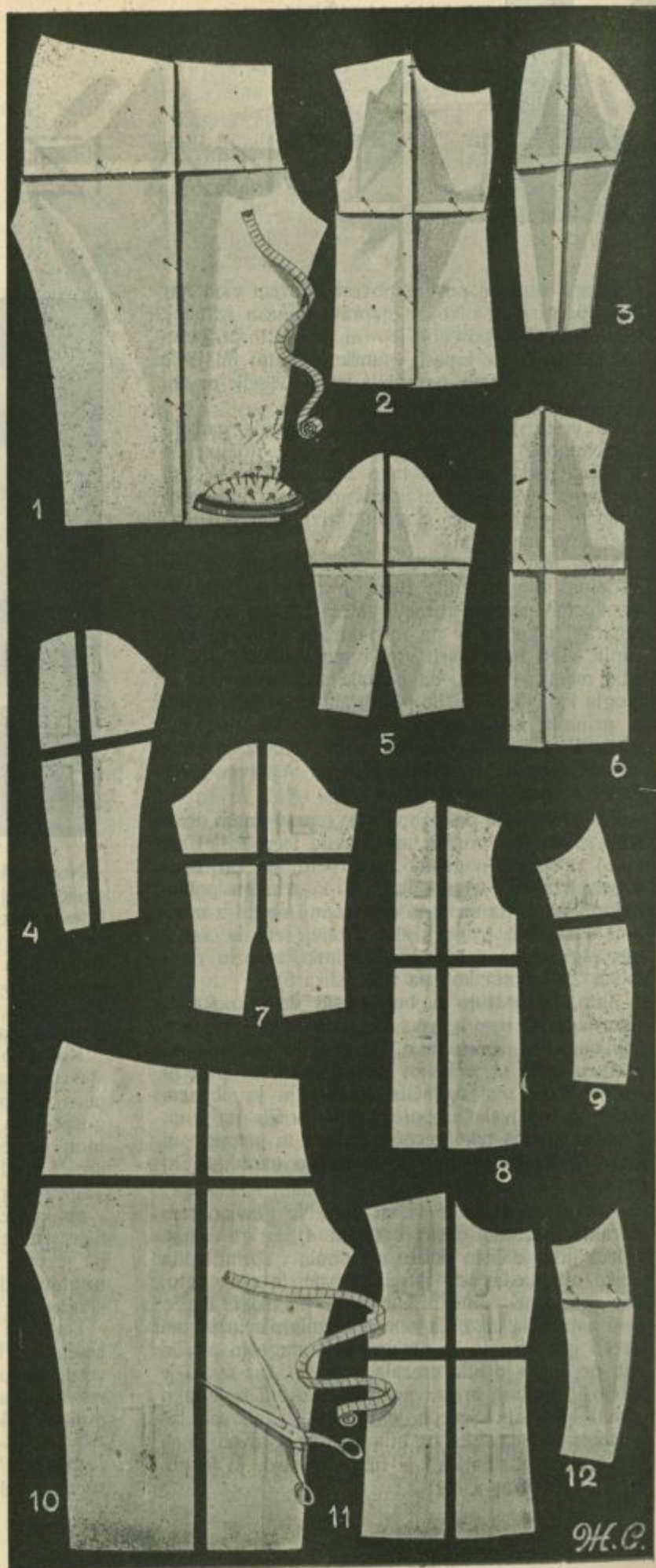
*Skice v naravni velikosti so na krojni poli med ročnimi deli.

Kako povečamo ali po- manjšamo kroj

Pri vsakem kroju na naši krojni poli je navedena zgornja širina, po kateri je risan kraj. Obleko po tem kroju naredi torej lahko samo naročnica, ki ima isto zgornjo širino. Tista pa, ki nima take mere, in si želi napraviti prav tako obleko, si lahko pomaga na ta način, da s povečanjem ali pomanjšanjem prilagodi kraj svojim meram. Na naših slikah vidite nazorno, kako se kraj zmanjša ali poveča. Ni prav, da kraj pomanjšamo ali povečamo le na ta način, da pri šivu odvezujemo ali dodamo, marveč moramo kraj zmanjšati, to je zožiti in skrajšati po vsej ploskvi. V ta namen napravimo po dolžini in po širini toliko manjših gub, da dobimo pravo velikost kroja. Kraj pa povečamo tako, da ga po dolžini in po širini prerežemo in toliko razmaknemo, da je dovolj velik. Kadar kraj povečamo, najprej položimo na desko ali mizo kos papirja in prilepimo nanj razrezani kraj, katerega razmaknemo toliko, da dobimo pravo velikost. Nato s svinčnikom označimo obliko na papir, iz katerega potem izrežemo povečani kraj.

Kadar kraj povečamo ali pomanjšamo le malo, zadostuje kakor je videti na sliki, ena guba ali zareza po dolžini in ena po širini. Če pa je treba kraj precej povečati, tedaj moramo napraviti tri, štiri ali še več gub ali zareze, tako da ni na primer prednik razširjen samo na sredi rame, marveč tudi pri strani in pri vratnem izrezu.

Na slikah 1, 2, 3, 5, 6 vidimo, kako se različni kroji pomanjšajo; na slikah 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 pa, kako se povečajo.

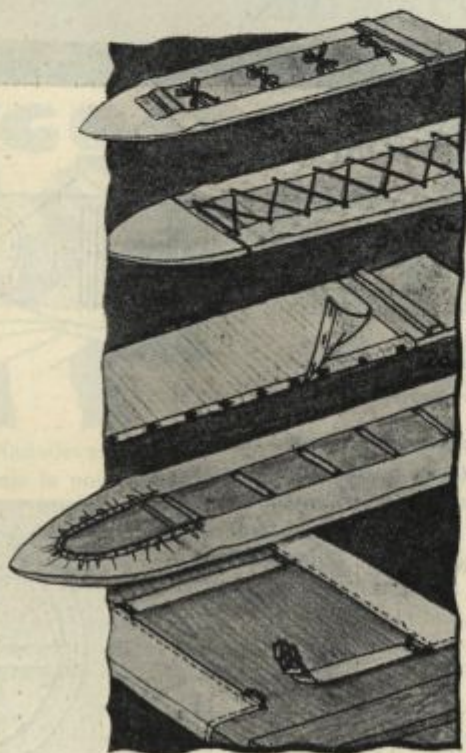

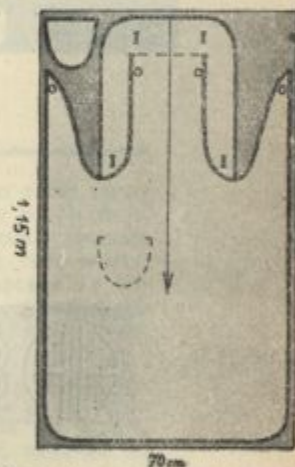
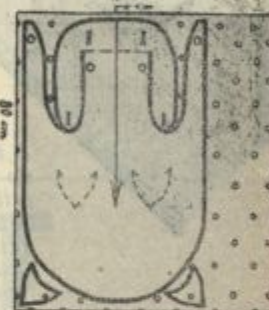
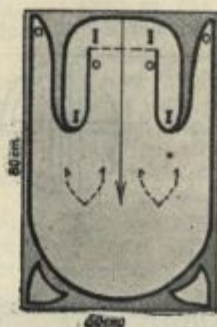
*Tudi doma naj bo
gospodinja lepa*

Nekaj za pridne gospodinje

Če hočemo lepo likati, moramo imeti mehko in čisto podlago, zgolj volнено blago lahko likamo tudi na trdi podlagi. Posteljno, pa tudi živотно perilo likamo po navadi kar na mizi, za obleko imamo pa rajši likalno desko. Dobro je tudi, če imamo za likanje rokavov še poseben podstavek, kakršnega nam naredi vsak mizar. Mizo si za vsakokratno likanje pognemo sproti, na likalno desko pa lahko pritrdimo mehko podlago (flanelo ali pa klobučino) kar z žebli. Ker je pa te podlage za likanje škoda, oblečemo čeznjo še belo preobleko. To preobleko pritrdimo na desko na več načinov: lahko jo privežemo s trakovi, pripnemo z gumbi ali pa zdrgnemo z vrvico, tako kakor vidite na sliki. Da se pa bela preobleka, kadar stoji deska v kotu, ne zapraši in zamaže, je dobro, če si sešijemo zanjo preobleko iz pisanega kretona. Ta preobleka je kakor nekakšna vreča, ki ima obliko likalne deske. Prav tako se preobleče tudi podstavek za likanje rokavov. Da si boste lahko sami opremili novo likalno desko, prinašamo slike, ki vam povedo vse.

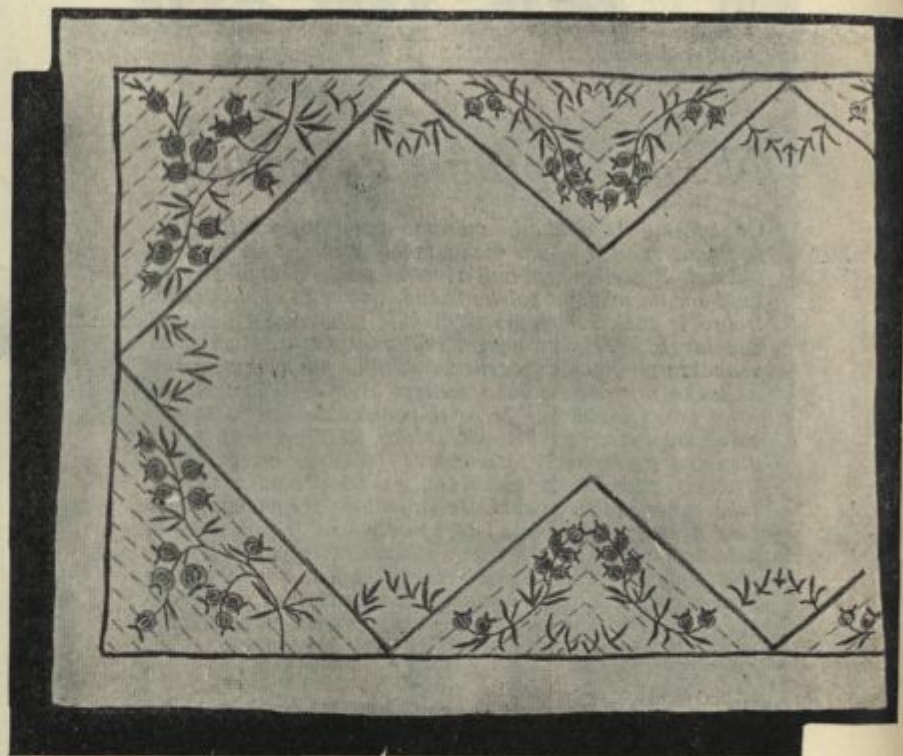

Praktičen predpasnik za otroke in odrasle. Za tako krojen predpasnik kupimo blago, ki je na obeh straneh enako. Kako se tak predpasnik kroji, je razvidno iz pomanjšanega kroja, na katerem so označene mere. Okrog in okrog ga obrobite z olepševalnim trakom ali poševno progo iz blaga v drugi barvi.

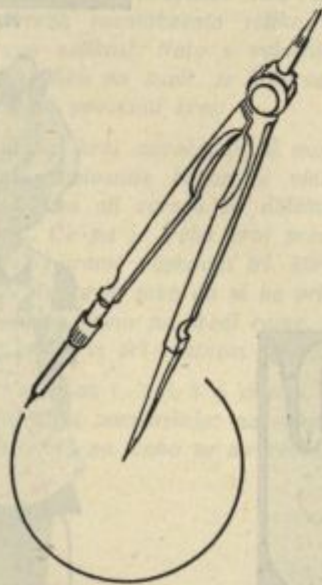

Za prte in tekače

S tem vzorcem lahko okrasite namizno perilo. Ako napravite prt, tekač ali prtič iz platna, izšijte vzorec z debelejšo navadno ali biserno preslico v primernih barvah, in sicer so motivi izšiti v pločatem vezenju in občrtnem vbodu. Iz povečanega dela si vzorec lahko prerišete in uporabite. Na njem pa vidite tudi prav natančno način vezenja.

Napravite sami svoj monogram!

Za osnovo vzemite krog v primerni velikosti, vanj pa zarišite črke tako, kakor vidite na naših vzorcih. Večje monograme izvezite v vrvičastem ali občrtnem vbodu, manjše pa v polnem vezenju tako, kakor kažejo naši vzorci. Za posteljno in namizno perilo si pripravite večje monograme, za živотно perilo in žepne robce pa manjše.

Ali ste že razmišljali o tem — — kaj morajo zdržati Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čistj zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV **KALODONT**

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

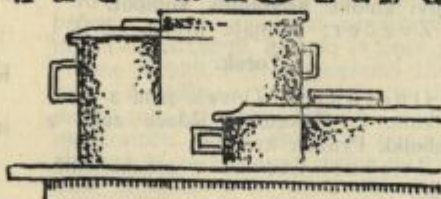
(Nadaljevanje.)

Pomivanje in pospravljanje v kuhinji.

Pomivanje posode in pospravljanje kuhinje je vsakdanje, ne preveč prijetno delo, posebno še ker čaka gospodinja ravno po jedi, ko se človeku najmanj ljubi. Vendar si pa to delo precej olajšamo, če se ga prav lotimo, in porabimo zanj čim manj časa in truda.

Na pomivanje pa ne smemo misliti šele tedaj, ko pričnemo pomivati. Že medtem ko pripravljamo za kuhinjo in kuhamo, zlagamo umazano posodo in pribor (razen jeklenih nožev in vilic), ki ga ne bomo več potrebovali, v skledo za pomivanje in nalijemo vanjo vode, da se ostanke jedi odmočijo. Jedilni pribor, razen tistega, ki ne zarjavi, obrišemo takoj s čiščilnim papirjem, prav tako tudi ostanke jedi s krožnikov. Mastne kozjce osnažimo pač s papirjem, vendar jih ne denemo v vodo.

GOSPODINJSTVO IN KUHA

Posodo si uredimo precej tako, kakor jo bomo pomivali, in sicer najprej kozarce, potem pa po vrsti belo posodo, leseno orodje, lonce, jedilno orodje in prav nazadnje posodo, ki je zelo mastna in zelo umazana.

Posodo, v kateri so bile jedi, ki imajo hudo duho, pomijemo šele potem, ko pomijemo vso drugo posodo, včasih je pa treba takšno posodo celo prekuhati.

Za pomivanje moramo imeti tri skledje. V prvo skledo vržemo nekoliko sode ali pa Persila, v drugi skledi izplakujemo, v tretjo skledo ali drugačno posodo pa pokladamo pomito posodo, da se odteče.

Ko si vse pripravimo, pričnemo pomivati. Najprej pomijemo v topli vodi kozarce in steklenice, in sicer s čistimi rokami in s krtačko. Nato pridejo na vrsto krožniki, skodelice in druga porcelanasta in glinasta posoda, potem noži, vilice in lonci.

Nožev in vilic, ki imajo ročaj nasažen, ne smemo devati v vročo vodo, ker se sicer začno ročaji snemati. Črni ročaji pa v vroči vodi posive. Kdor nima posebne priprave za pomivanje nožev, naj jih vtakne v lonec vroče vode, nato izplakne in hitro obriše.

Srebrne vilice in žlice moramo pomivati v zelo vroči vodi, in ko so še vroče, hitro zdrgniti, da se svetijo. Ako bomo tako ravnali, nam jih ne bo treba dostikrat snažiti.

Sproti ali pa nazadnje izplaknemo vso posodo z vročo vodo, da se hitreje posuši.

Da nam potem posode ni treba brisati, jo zlagamo v tretjo skledo, kjer se odteče in osuši, vendar pa moramo predmete, ki zarjave, takoj obrisati. Pomita posoda se najlepše osuši v žlebičasti posodi, ki je obita s pločevino in iz katere se voda lahko odteka.

Delo in čas pa si prihranimo, če pomivamo samo po enkrat na dan.

V zadnjem času so začeli izdelovati za pomivanje posode posebne mize. V taki mizi je vdelana posoda za pomivanje in posoda za izplakovanje, na notranji del pokrova pa, ki je navadno obit s pločevino, polagamo pomito posodo, da se odteče.

Če pomislimo, da prebavni organi po vsaki jedi najbolj intenzivno delujejo, nam bo takoj jasno, da stoje in sključeni ne smemo pomivati, ker so potem ti organi stisnjeni in ovirani. Mimo tega brez potrebe trpe tudi noge, ki so bile že tako vse do-

Pri umetni prehrani dojenčkov

se dosega posebno povoljen uspeh z uporabo Dr. Wanderjevega Hordenzuma.

Hordenzym se dodaja razredčenemu kravjemu mleku in tako pripravljeno mleko je po svoji sestavi podobno materinemu mleku.

Hordenzym z razredčenim mlekom se daje dojenčkom, ki se pravilno razvijajo, do 5. meseca, zlasti koristen je pa v poletnih mesecih, ko je dojenček v nevarnosti, da dobi drisko.

Po petem mesecu se daje

Hordenzym dojenčkom z uspehom v prikuhah, ki so bogate vitaminov in mineralnih soli in jih otrok potrebuje za svoj razvoj, kakor špinača, kolerabice, karfiola, korenje, grah.

Prikuhe, katerim je dodan

Hordenzym, so prav posebno redilne, ker jih telo bolje izkorišča kakor navadne prikuhe, dojenčki jih pa vsi brez izjeme zelo radi jedo. Prikuhe s Hordenzymom se dojenčkom brez skrbi lahko da tudi dvakrat večji obrok kakor navadne prikuhe.

Povprašajte zaradi Hordenzuma svojega domačega zdravnika. — Prikuhe s Hordenzymom so prav ekonomične. — Hordenzym se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah po Din 29.—.

Dr. Wander d. d. tvornica farmacevtskih in dietičnih proizvodov, Zagreb.

poldne močno napete. Vsemu temu se ognemo, če pomivamo sede, kar je pa mogoče le, če si vse, kar pri pomivanju potrebujemo, pripravimo tako blizu, da lahko z rokami dosežemo.

Ko pomijemo, napravimo nekoliko milnice. Vodo od pomivanja izlijemo, nato pa vlijemo milnico v skledo in jo očistimo maščobe.

Nato namilimo mizo, kuhinjske stolčke in sploh vse, kar ni popleskano in kar smo dopoldne zamazali, in potem vse umijemo s svežo vodo.

Ko se ognjišče nekoliko ohladi, obrišemo mokre in mastne madeže z vlažnim časniškim papirjem.

Potem pobrišemo povsod po kuhinji prah in zdrgnemo predmete iz medi in niklja, da se bolje svetijo.

Pečica mora biti znotraj vedno čista, sempatja osnažimo znotraj tudi kotliček za vodo. Vode iz kotlička po navadi ne uporabljamo za kuho. Kotliček mora biti do vrha napolnjen z vodo, ker se sicer kvari.

Nazadnje pridejo na vrsto kuhinjska tla, ki jih najprej pometeno, nato pa obrišemo z mokro cunjjo. Izpod

omar potremo prah najlaže, če ovijemo okrog metle ali omela vlažno cunjjo.

Ko je vse počiščeno, iztrepljemo oziroma izplaknemo vse cunjje in očistimo krtače, ki naj se potem na zraku posuše. Če leže mokre stvari na tleh, začno plesniti, delajo slab zrak in se v njih rad zaredi mrčes.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Madžarska juha iz kislega zelja. 2. Telečji guljaž. Kruhovi cmoki. Kostanjev kompot.

Zvečer: Zeljnate krpice (284).

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z močnikom. 2. Govedina. Rdeče zelje z jabolki. Pražen krompir.

Zvečer: Ledvica v omaki. Žličniki.

Sreda.

Opoldne: 1. Prežganka z jajcem. 2. Svinjska pečenka. Makaroni. Mešana solata. 3. Mrzla jabolčna pena.

Zvečer: Mrzla svinjska pečenka. Krompirjeva solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z opečenim graham. 2. Govedina. Krompirjevi štruklji (252). Kislo zelje.

Zvečer: Krompir s pečeno. Zeljnata solata.

Petek.

Opoldne: 1. Kislo zelje. Fižol. 2. Rižev narastek z rozinami in malinovcem.

Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Sobota.

Opoldne: 1. Obarna juha (8). 2. Riževno meso (146). Solata. 3. Sadje.

Zvečer: Krvavice s krompirjem in kislim zeljem.

Nedelja.

Opoldne: 1. Porova juha (37). 2. Zajčji hrbet v omaki. Ocvrti krompirjevi rogljički. 3. Jabolčni zvitek (407).

Zvečer: 1. Možgani z jajcem. 2. Jabolčni zvitek.

Ševilke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi »Kako naj kuham«. Za mastno tiskana jedila prinašamo recepte.

PERJE

Kokošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon številke 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Sobno in kuhinjsko pohištvo Vam dobavlja

REMEC Co.

DUPLICA — KAMNIK

Z zimskim perilom je treba ravnati posebno previdno

Zimsko perilo je bolj debelo in gosto tkano, pa zaostanejo baš zato v njem razne kali, ako je slabo oprano. Vzemi Schichtov Radion! Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ter ga temeljito operejo in razkužijo.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

Madžarska juha iz kislega zelja. Na 10 dkg razbeljene masti denemo 2 žlici moke in to nekaj časa mešamo, nato pa prilijemo, še preden moka zarumeni, 1 in pol litra vode od kislega zelja, osolimo, dodamo zjemalko kislega zelja in skuhamo. Preden juho serviramo, ji primešamo 4 žlice kisle smetane. Še boljši okus ima juha, če skuhamo v njej na koščke zrezano pečenico ali pa prekajeno klobaso.

Kostanjev kompot. Kostanj olupimo in ga dušimo v osladkani vodi, kateri lahko dodamo tudi košček vanilije. Vode ne smemo preveč sladkati, ker je kostanj že tako precej sladak in ohrani to sladkobo tudi med kuhanjem. Če hočemo kostanjev kompot shraniti čez zimo, olupljeni kostanj napol skuhamo in ga denemo potem v sladko vodo. Za vsak kilogram kostanja vzamemo po en liter vode in po četrt kg sladkorja. V tej mrzli vodi pustimo kostanj en dan, nakar ga pobremo iz nje, sladkorno vodo pa še nekaj časa kuhamo, da se bolj zgosti. Drugi dan denemo kostanj v kozarce, zlijemo na vrh mrzlo sladkorno raztopino, potem pa kozar-

ce dobro zavežemo in jih denemo za 15 minut v soparo kuhat.

Rdeče zelje z jabolki. Zelje osnažimo in na tenko zrežemo, potem ga pristavimo v mrzli slani vodi na ogenj, da zavre. Nato zelje na rešetki precedimo in ga polijemo z mrzlo vodo. Medtem olupimo, osnažimo in zrežemo na drobne kocke 5 kiselkastih jabolok. Zelje potem otisnemo, mu primešamo jabolka in stresemo vse skupaj na razbeljeno mast (10 dkg), na kateri smo zarumenili 2 drobno sesekljani čebuli. Nato dodamo za noževno konico popra, zvrhano žlico stolčnega sladkorja, zajemalko goveje juhe in kozarec rdečega vina. Ko je zelje mehko, ga serviramo.

Mrzla jabolčna pena. 8 velikih jabolok spečemo in pretlačimo. Pretlačenim jabolkom primešamo 15 dkg sladkorja, 1 beljak, 2 žlici malinove ali kakršnekoli druge mezge in mešamo to potem tako dolgo, dokler se ne zgosti (približno eno uro). Jabolčno peno stresemo nato v stekleno skledo, postavimo na hladno in mrzlo serviramo.

Krompir s pečenico. Eno ali več pečenic rumeno opečemo na sirovem maslu in na čebuli, ki smo jo prav na drobno zrezali. Potem vmešamo žlico moke, zalijemo z mesno juho in dodamo soli in popra. Posebej skuhamo krompir, ki ga, dokler je še vroč, olupimo in zrežemo na rezine ter dušimo nekaj časa v tej omaki. Nato denemo v pekačo, ki smo jo poprej namazali s sirovim maslom in potresli z drobtinami, plast krompirja, najo na koščke zrezano pečenico, na vrh pa spet plast krompirja. Vse skupaj potresemo potem z drobtinami, denemo na vrh malo sirovega masla in pečemo to v pečici, dokler ne dobi krompir po vrhu rumene skorje (to je nekako tri četrt ure). Ko je jed pečena, jo zvrnemo v skledo in še vroč serviramo.

Zajčji hrbet v omaki. S hrbta divjega zajca porežemo vse kožice, ga nato preslaninimo in spečemo v pečici na sirovem maslu. Potem polijemo meso z gosto kisló smetano in ga pustimo še toliko časa v pečici, da postane omaka rumenkastorjava. Posebej razžvrkljamo v mrzli vodi nekoliko moke, zlijemo to v omako in pustimo, da vse skupaj še malo prevre. Omaki dodamo nazadnje še nekoliko kapljic limonovega soka in nekaj sesekljanih kaper. Preden ser-

viramo, razrežemo meso na primerne kose, ki jih zložimo na krožnik in polijemo z omako.

BOLEČINA — PRIJATELJ

Katera žena ne toži, če mora prenašati bolečine? Kako je srečna, če jo zdravnik ali pa priroda sama teh bolečin reši!

In vendar, — bolečina je njen prijatelj. Saj jo bolečina pogosto prva opozori, da njeno zdravje ni v redu, in omogoči s tem hitro zdravljenje, preden postane bolezen resna.

Zakaj je rak tako nevaren? Ker pogosto v začetku ni združen z bolečinami. In to prav v času, ko bi se dal z operacijo hitro ozdraviti!

Kako pogosto preprečijo bolečine, da se nam kaj hudega ne pripeti. Kolikokrat bi se nevarno opekli, če nas ne bi bolečine ob dotiku vročega predmeta dovolj zgodaj posvarile! V kakšni nevarnosti so tisti, ki so zaradi bolezni hrbteničnega mozga izgubili občutek bolečine v rokah! Pogosto so že taki bolniki izgubili cele prste zaradi poškodb »brez bolečine«! Kako srečni bi bili ti bolniki, če bi bili bolečine občutili!

Zato ne kolnite bolečine, vaše zveste prijateljice, če je še tako neprijetna!

BOLEČINE V GLAVI

Največkrat se pojavi pri ženskah živčni glavobol, ki je posledica nevtrastenije ali pa simptom prehodnih duševnih naporov. Ločiti moramo od tega prirojeni glavobol, ki se začne navadno že v mladosti in spremlja žensko do poznih let. Podoben je temu kronični enostranski glavobol pri migreni.

Ženske jemljejo radi pri glavobolu razna pomirjevalna sredstva kar brez zdravnikovega nasveta, čeprav so ta sredstva za marsikateri organizem nevarna.

Vsaka ženska, ki jo boli pogosto glava, bi morala vprašati za svet svojega zdravnika.

1 Glavobol?
Za 1 DINAR

Aspirin-tableta, pa preneha bolečina. Kot zaščito pred ponaredbami nosi vsaka tableta Aspirina utisnjen

Bayerjev križ.

ASPIRIN

Oglas je registriran pod št. št. 1122 od 18. VII. 1935.

Vkljub domačemu delu —
negovana koža z

NIVEA-CREME

Čeprav imate stalno opravka z
mrzlo in toplo vodo, ostane Vaša
koža vendar mladostno sveža in
nežna. Negujte kožo NIVEO. Vse
to povzroča EUCERIT,
ki ga vsebuje NIVEA

Vzgoja moške mladine.

Vzgoja mladine se je v povojnem času precej izpremenila. Glavni namen vzgoje je, da postane otrok čimbolj samostojen, da si zna pozneje pomagati iz vseh težav, ki mu jih prinaša življenje. Zato je bilo treba premagati mnogo predsodkov. Mišljenje o tem, kaj se sme in kaj se ne sme, se je zelo izpremenilo. Pred vojno je bilo nedostojno, da bi šlo dekle iz boljše hiše s torbico nakupovat, prav tako kakor žena višjega uradnika ni smela sama pomivati posode, čistiti tal ali snažiti čevljev. To se je zdaj vse izpremenilo.

Pač pa imamo pri nas vse polno

predsodkov, da moškemu ni dovoljeno nobeno delo v gospodinjstvu. Ne samo naši moški so takšnega mnjenja, tudi žene niso nič boljše. Toda življenje ne pozna več opravkov samo za moške ali pa za ženske. Vsak mora prijeti za vsako delo, če hoče živeti. Tako vidimo na primer delavca, ki zasluži komaj po nekaj dinarjev na dan, a mora nositi perilo k šivilji, da mu ga proti primerni odškodnini zakrpa. Tega ne stori zato, ker bi ga bilo sram, da bi to sam opravil, ampak zato, ker ne zna. In uradnik začetnik, ki ima tako majhno plačo, da se komaj preživlja, mora plačevati postrežnico, da mu pospravi sobo, perici mora poslati vsak najmanjši kos perila in mnogokrat

mora biti brez zajtrka, ker je plača premajhna, da bi si ga naročil iz gostilne, sam si ga pa ne zna pripraviti. Kdo je tega kriv? Ali ne naše matere, ki niso svojih sinov ničesar naučile, češ, to ni moško delo, tega jim ni treba znati, mu bo že žena napravila? Pa niso pomislile, da se ne bo poročil takoj, ko pojde od domače hiše, da bo moral drago plačati vsako delo, ki mu ga bodo na-

Za obleko in perilo

PRARK¹³⁰ šivalni stroj,

ki nudi gospodinj in šivilji olajšanje in čisto nove možnosti za šivanje praktičnih stvari in za vezenje ličnih vezenin.

Brezobvezno Vam predvajamo vse stroje v naših trgovinah.

IGN. VOK, LJUBLJANA
TAVČARJEVA ULICA

Podružnice:
KRANJ, NOVO MESTO, CELJE

Lepota oblik

povzdignjena s svetlobo in odbleskom, se združuje z nakitom cvetočega cvetja v izrazito lepoto.

Prav tako poživljajo sijajni lasje z odbleskom svojih valovitih kodrov frizuro in obraz.

Za plavolaske posebna vrsta **Schwarzkopf-Extra-Blond**, po kateri postanejo potemneli lasje spet svetli. Vrečica Din 5'—.

Dajte svojim lasem tak sijaj z redno nego s **Schwarzkopf-Haarglanzem**, ki je priložen vsaki vrečici **Schwarzkopf-Extra-Shampoona**.

SCHWARZKOPF-SHAMPOON-EXTRA

Vrečica Din 4'50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Nežno perilo

Kako previdno, kako oprezno pere mlada perica, katero kaže ta slika. Gotovo ni hotela svojega finega perila izpostaviti robatemu postopku pri pranju navadnega perila, ki je bil takrat splošno v navadi. Vendar kaj koristi tudi ta opreznost, ako sredstvo za pranje ni bilo primerno tkanini. Namesto da bi bilo blago in prizanesljivo, je bilo ostro in je razjedalo tkanino.

Posneto po stari sliki

pazljivo prati

V tem oziru imamo danes veliko boljše. Nežno perilo lahko res prizanesljivo peremo z milnimi luskami LUX, ki se že v mrzli vodi tako obilno penijo. LUX odpravi vso nesnago, ne da bi pri tem niti najmanj poškodoval vlakna ali barvo tkanine.

LUX

pravili drugi ljudje, in kako težko mu bo časih zaradi tega.

Zato mora biti vzgoja naših fantov tudi na to stran veliko bolj praktična. Ko je otrok še majhen, rad pomaga materi pri vsakem delu. Ne pozna razlike med moškim in ženskim delom. Takrat ga mora mati učiti vseh del. »Sinko, pomij lonček, ko sama ne utegnem!« naj mu reče, in otrok bo z veseljem pomil, veselilo ga bo, da nekaj zna in da lahko pomaga. Prav tako ga lahko nauči pometati, čistiti tla, prišiti gumbe in krpiti obleko. Nič mu ne bo škodilo v življenju! Namesto da se mati jezi, ko prinese sinček domov razcefrane hlače in strgane rokave, naj zahteva, da sam zakrpa obleko, in otrok bo to rajši napravil kakor pa bunke prenašal. Namesto da vpije in išče šibo, naj mu mirno reče: »Zdaj se preobleci in boš takoj obleko zakrpal!« Pokaže naj mu, kako se to dela, in če ne bo napravil prav, naj zahteva, da otrok popravi. Pri tem pa ne sme vpiti na otroka. Saj ne more tega takoj napraviti brez napake. Nikdar ne sme mati izgubiti potrpljenja, češ: »Saj nič ne znaš!«

ali pa misliti: »Ta čas, ko mu kažem, rajši sama zašijem.« To je napak! Dvakrat bo morda otrok res grdo zašil, tretjič bo pa kar dobro. Takrat naj otroka tudi pohvali: »Vidiš, saj znaš! Saj nisi tako neroden, kakor sem mislila!« Prav tako naj ga nauči, da si opere sam obleko, če si jo pri igri zamaže. Tudi sinovi naj za seboj posteljejo posteljo, pospravijo mizo, očistijo nož in vilice, pospravijo umivalnik in pobrišejo tla, če so jih polili. Kadar je mati bolna, naj se nikar ne muči z delom, češ, fant ne bo znal pripraviti kosila in to tudi ni njegovo delo. Brez skrbi naj bo. Fant bo po njenih navodilih prav tako skuhal okusno kosilo kakor dekle in morda bo materi v življenju še zelo hvaležen, da ga je tako učila. Vsekakor pa mora mati zahtevati, da ji sinovi nasekajo drv, prinesejo vode, pribijejo police, popravijo okna in vrata, če se slabo zapirajo, zakurijo in opravijo podobna dela.

Starši, nikar ne delajte izjem pri vzgoji! Vedite, da so dandanes časi, ko vse prav pride, kar kdo zna. Nobena mati ne ve, kaj čaka njene sinove in kaj vse bodo morali delati v življenju.

jajc, kolikor jih lahko dobro pokrije, to je 12—15. Kadar vali, mora imeti gos popoln mir, zato je najbolje, če ogradimo gnezdo z ograjo in postavimo poleg nje krme in vode.

Kar moški opažajo, to je tista čarobna barva obraza, ki je dokaz mladosti in zdravja. Zato si pomagajo pametne žene s KHASANA-SUPERB, rdečilo za lica in ustnice, niso nobene šminke, ampak razvijejo šele v dotiki s kožo naravno in svežo barvo, ki ustreza vremenu, vodi in poljubom! KHASANA SUPERB

Slabo se počutite

Zakaj bi se mučili? Ob kritičnih dneh vzemite enostavno par Pyramidon tablet — in kmalu bo zopet dobro.

Pyramidon
Tablete

proti bolečinam, reumi, prehladu in zoper tesnoba počutja.

Oglaš. ja. rep. Sp. št. 81 od 21. junija 1935.

(Nadaljevanje.)

Valjenje in reja mladičev.

Gosi v splošnem bolj slabo vaje in premalo skrbe za svoje mladiče, zato polagajo perutninarji gosja jajca najrajši v kokošja gnezda, da jih kokoši izvale in odgoje. Izmed gosjih pasem, ki smo jih bili naštel, vali še najboljše pomorjanska gos. Druge pasme so manj zanesljive in je najbolje, če za poizkušnjo podložimo le eni živali nekaj jajc in jih nasadimo šele potem tudi drugim kaj več, če se je prva dobro obnesla.

Vsaka gos more valiti le toliko

Prostor, kjer gos vali, zatemnimo tako, da prilepimo na okno bel svileni papir ali pa bolj redko blago, ki propuša svetlobo, da žival vidi krmo. Gos vali 28—33 dni. Kakor hitro se mladiči izvale, jih sproti vzamemo iz gnezda in denemo v majhen zaboj, ki ga napolnimo z volnenimi krpami, s slamo ali s čim drugim. Ta zabojček pokrijemo in postavimo potem k ognjišču ali pa k peči, ker potrebujejo mladiči dosti toplote. Ko se vsi mladiči izvale, jih odnesemo nazaj k materi.

Prvih 48 ur ne potrebujejo mladiči prav nobene hrane. Krmijo jih pričenmo torej šele po dveh dneh. Najprej jim dajemo mešanico iz dveh delov v mleku namočenih žemelj ali pa kruha, iz dveh delov trdo kuhanih, sesekljanih jajc in iz enega dela nastrganega svežega sladkega sira. Jest jim dajemo vsaki dve uri, pijejo pa naj vedno svežo vodo, ki ne sme biti premrzla. Po desetih dnevih pričnemo mešati med krmo sesekljanih kopriv, špinache in salate. Ko pa prično dobivati perje, jih krmimo kakor odrasle gosi.

Odrasle gosi krmimo lahko z ovsom ali pa z namočeno koruzo, po kateri se posebno lepo rede. Marsikje pa pitajo gosi tudi s koruzo, namočeno v slani vodi ali pa s svaljki iz ječmenove moke oziroma iz prosa in z nastrganim krompirjem. Gos, ki jo hočemo pitati, zapremo v tesen kurnik, da se ne more v njem gibati. Pitamo jo vsaki dve uri, seveda če je prejšnjo hrano že prebavila, kar spoznamo po prazni golši. Ko pitamo, moramo ravnati zelo previdno, da se žival ne zaduši. Pitamo jo tri tedne.

Reja gosi je zlasti zaradi perja koristnejša od kokošjereje. Perje populimo gosem po dvakrat na leto, prvič okoli kresa ko jim dorasejo perutnice, drugič pa meseca septembra. Ko pulimo perje prvič, moramo paziti, da ga ne populimo preveč, sicer pa pulimo vedno le perje na prsih, ob straneh in pod trebuhom. Ker žival potem precej oslabi in zastane v rasti, jo moramo potem posebno dobro krmiti.

Škotska.

Tri krvne transfuzije so bile potrebne, da je ostala neka bolnica na londonski kliniki pri življenju. Močan, zastaven škot je dal svojo kri. Deset funtov mu je podarila bolnica za prvo transfuzijo, pet za drugo. Pri tretji pa je imela že toliko škotske krvi v sebi, da se je zadovoljila s skromnim: »Hvala lepa!«

Otrok si vse zapomni.

Petrček sedi teti Reziki v naročju, pa ji reče:

»Tetka, prosim te, zapri oči!«
»Zakaj pa, Petrček?«
»Videl bi rad, kako je, kadar je bolje.«
»Kako misliš?«
»Veš, ata je rekel: Ko bo teta Rezika zaprla oči, bo za nas vse bolje.«

Vprašanje linije.

Rusel, Voni, Margarita Sakre, Glorijan in druge ne igrajo v ženski modi, posebno v menjavi silhuet, nič manjše vloge, kakor Vort, Lanven, Marsel Rosa in Talbo. Njih sodelovanje v modnem kraljestvu bi se lahko imenovalo zakulisno, ker je steznik, ki ga one nosijo, za dobro oblečeno žensko isto, kar dobro prikrita obleka.

Kakor je razvidno iz zadnjih števil »Femine« in »Voga«, se bo ženska silhueta vbodoče zelo izpreminjala, posebno v bokih. Da bi se to doseglo pri sedanjih ženskah, ki leto za letom negujejo svoje telo, da bi jim boki ostali primerni in ožji, je bilo treba najti nove kroje za steznike.

Anonimni modni ustvarjalci so napravili steznike v tako različnih oblikah in iz različnih novih tkanin, da je moderni ženski v resnici izbira težka. Po receptu teh potrebuje vsaka ženska več različnih steznikov, in sicer za vsako dobo dneva primerne.

Različni po kroju in materialu so stezniki za sport, prav tako različni pa tudi za popoldanske in večerne toalete. Gotovo je, da mora biti steznik, pa najsi bo za sport ali pa za popoldansko ali večerno toaleto, za močne ženske drugače ukrojen kakor za vitke.

Za vsako priložnost ustrezajoč steznik in za vsako telo primeren kraj je pravilo, ki naj ga upošteva vsaka ženska. Naloga dandanašnjega steznika je, da izoblikuje, izenači in izpremeni silhueto.

»Jajline«, ta izborna jed naše domače tovarne »Pekate« (makaroni, spageti in jušine zakuhe) se vsepo vsod po naši državi razpečavajo. Povsod jih vidimo v izložbah v Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Splitu in po vseh drugih mestih in po deželi. To je najboljši dokaz, kako se njih poraba širi in kako priljubljene so postale pri občinstvu.

Nič ni popolno na svetu, kar je ustvarjeno od človeške roke. Izmed pralnih sredstev pa se popolnosti najbolj približujejo Zlatorog-ovi izdelki: Zlatorog-ovo milo, Zlatorog-ovo terpentinsvo milo in Zlatorog-ove luske. Njihova čistilna moč in izdatnost je splošno znana. Dobrota Zlatorog-ovega mila je prišla že kar v pregovor, ki pravi: »Le Zlatorog-milo da belo perilo!« Naše na čistočo

vajene gospodinje ga rade kupujejo. Tako je prav! Priporočamo ga tudi mi.

Pražena kava.

Pražena kava naj ne bo več ko 4 tedne stara, ker izgubi sčasoma vonj, aromatična olja pa splesnijo. Sicer se ne more nikdar dovolj naglasiti, da se mora kava hraniti v posodah brez vonja, ki se dajo trdno zapreti. To ni potrebno samo zato, da se ohrani sveža, marveč tudi zato, da se odvrnejo zunanji vplivi. Skoraj nobeno drugo blago se ne navzame tako hitro tujega vonja kakor ravno pražena kava.

Nič manj važno ni pripravljanje kave. Našim čitateljicam hočemo izdati to »veliko skrivnost«. Stvar je zares preprosta in je ni treba komplicirati: posoda iz porcelana ali emajla je najboljša. Zmleti je treba le toliko kave, kolikor se je potrebuje za enkrat. Za pripravljanje črne ali bele kave je treba dati na 1 liter vode 50 do 70 g drobno zmlete kave v segreto porcelansko posodo; nanjo se potem nalije sveže zavreto vodo in nekajkrat dobro premeša, potem se 7 do 8 minut pusiti, da stoji. Za turško kavo se vzame 7 do 10 g fino zmlete kave skupno z 1½—2 kockama sladkorja v džezvo in oblije s sveže zavreto vodo. Potem se dolije vroče vode do roba in pusiti, da ponovno 1 do 2 krat zakipi.

Kavo uživajo dandanes mladi in stari, premožni in manj premožni. Zato se lahko reče, da je dandanes kava skoraj v vsakem gospodinjstvu vsakdanje živilo. Kdor si lahko privoščiti dražjo kavo, naj pazi na kakovost, ker je fina kava ne samo bolj okusna, ampak tudi bolj izdatna.

V zadnjih 50 letih se je število srčnih bolezni znatno povečalo. Po zdravniškem nasvetu se morajo vsi ti ljudje ogibati vsakega razburjenja organizma. Znano je, da kava kraj svojega prijetnega okusa vsebuje rastlinski strup kofein, ki lahko škoduje še zdravemu organizmu, kaj šele bolniku. Najnovejša raziskovanja so dognala, da je 2—3% ljudi bolnih na srcu. Sama Jugoslavija ima potemtakem okoli 300.000 takih bolnikov; kje so pa še legije nervoznih, potem bolnih na ledvicah, žolču in še drugih. Vsi ti bodo dobro storili, če bodo uživali le kavo, ki je brez kofeina, pravo zrnato kavo Hag, ki nudi vse prijetnosti kave, izključuje pa zajemeno neprijetni učinek kofeina. Čez 50.000 zdravnikov iz vseh krajev je izdalo pismeno priznanje higienskimi prednostmi kave Hag in mnogi so jo celo označili za blagoslov človeštva. Po kavi Hag, če je še toliko užijete, bodisi tudi ponoči, boste lahko mirno in trdno spali. Kavo Hag smejo piti tudi noseče žene in matere, ki lahko doje brez strahu za svoje zdravje in za zdravje svojega otroka. Kava Hag se prodaja v originalnih zavojih po eno petino in eno desetino kilograma. Kava Hag varuje srce in živce!

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjjskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjjska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Veza Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—. Veza Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Urejuje Rija Podkrajškova v Ljubljani. Odgovorna urednica Tončka Lipoglavškova v Mariboru.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I. Telefon 24-87.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiskala Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru.

Predstavniki Josip Ošlak.

Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

HERSAN ČAJ

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika šefa v Bengali (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost **Hersan čaja**, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in čezmernem odebeljenju. **Hersan čaj** se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

Reg. S. št. 14.031 z dne 6. VI. 1934

„Radiosan“ Zagreb, Lopašičeva 6.

*Pazite
na
zaštitni znak!*

DOMAĆI PROIZVOD!

ŽIMO

za žimnice od preproste do naj-

finejše vrste kupite najceneje pri tvrdki

J. KNIFIC tovarna za žimo

STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Telefon Stražišče štev. 2

Mnenje.

— Jejte malo... pijte malo... Drugače ne ućakate starosti.

— Ampak, gospod doktor... saj jaz bi rajši ostal većno mlad!

Prebrisanec.

- Oćka, znaš sveće pisati?
- Seveda znam, sinek!
- No, pa mi podpiši dijaško knjićico.

Tja in sem.

- »Prišel sem k vašemu soprogu; gre za neki račun.«
- »Veste, odpotoval je.«
- »Gre za računćek, ki sem mu ga dolćzan in mu ga ćelim plaćati.«
- »Ah, veste, malo prej se je vrnil.«

Nemir.

- »Zakaj pa će odpotujete, saj vam je vaš moć moć pravkar poslao ćek, da će lahko ostanete?«
- »Vidite, prav zato moram proć!«

Razloćek.

- Zdravnik: »Ne bojte se, ko sem bil jaz mlad, sem imel isto bolezen ko vi...«
- Bolnik: »No, ne rećem... ampak istega doktorja niste imeli!«

Tolmać.

- Ravnatelj: »Male oglase ste ćitali? Vse jezike znate? Kće pa imate priporoćila?«
- Prošnjavec: »Ćesperanto znam!«

Klin s klinom.

Zdravnik si je dal pri mehaniku oćediti in naolćiti avto. Mehanik je zahteval 200 dinarjev za to. — »Kako? Dve sto Din?« klikne zdravnik. — »O, saj ni dosti,« se je ućgrel mehanik, »dobro oćiřćen in z oljem namazan avtomobil... sićajno boste tekli, gospod doktor.« Nekaj ćasa zatem je prišel mehanik v govorilnicu k istemu lećniku in potoćil o bolećinah v trebuhu. Zdravnik mu je dal ućiti dve veliki ćlici ricinovega olja in zahteval 200 dinarjev. — »Kako? Dve sto Din?« se zaćudi mehanik, »za kaj pa, gospod doktor?« — »Dobro osnaćen in z oljem namazan,« ga je zdravnik pomirljivo potrepćljal po ramu, »sićajno boste tekli...«

Brityća.

»Hudirja, ćele vćerać sem kupil novo brityću, pa ne spravim niti ene kocine z lica!« — »Beći no, tvoje kocine pać ne morejo biti trće od svinćnika, ki sem si ga poprej s to brityću prioćtrila!«

Razmiřljenec.

Natakar: »Gospod, vćerać ste mi dali tri dinarje pre-malo...«

Gost: »Obdrćite, kar obdrćite jih, prijatelj.«

Ćelika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOBE

**ćudovita po okusu
neprekoslćjiva v ućinku!**

Zares lepotilna krema –

— nova Elida Ideal-krema.
Ona ne naredi nove kože v treh dneh. Naredi pa, — ako se redno uporablja — da ste videti negovani, kakor je treba in da imate popolno lepo polt. Ker ima v sebi „hamamelis virginica“, dodatek, ki zelo ugodno vpliva na kožo, kar je potrdila znanost, je postala idealen lepotilni pomoček.

Elida Ideal-krema odpravi majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona se vleze takoj v kožo, ne lepi in ne omasti, je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom!

NOVA

ELIDA IDEAL KREMA

